

ဝိတ်ကူးချိုချိုကလေး

ပေါ့ရေရေ မာနဝပ်ရုံပေး

မိဂရဂ

မာနဝဗုံရိပ် - ၂

စာနာရေးငိုမိ ။

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း
စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၄၀၀၅၀၉၀၄၁၁ နှင့်

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၄၀၀၅၀၁၀၅၁၁ တို့ဖြင့်

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း M . S . O ပြုလုပ်ပြီး ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချို
စာအုပ်တိုက်၊ ၉(က)၊ ၁၆၄ လမ်း၊ တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်နှင့် ပုံနှိပ်သူ
- ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်၊ ရန်ကင်း၊ ရန်ကုန်တို့က ပထမ
အကြိမ် စောင်ရေ- ၅၀၀ ရိုက်နှိပ်ကာ ၂၀၁၁၊ ဇူလိုင်လတွင် တန်ဖိုး
၁၈၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဖြန့်ချိသည်။

စာအုပ်ချမ်း ကိုခြင်

ပါရဂူ

၂၀၁၇

မာနဝပုံရိပ်-၂ / ပါရဂူ ။ - ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ ၂၀၁၁။

စာမျက်နှာ ၁၆၄ မျက်နှာ၊ ၁၃.၂ စင်တီ× ၂၀.၅ စင်တီ

(၁) မာနဝပုံရိပ်

မာတိကာ

၁။ ကရိရုန မူရတီ (မိမိနှင့် ပြည်ပခရီး)	၁
၂။ ရောဘတ်အင်ဂါဆော	၁၄
၃။ မိမိနှင့် နေရူး	၂၃
၄။ ကြက်ခြေနီ မောင်ထိန်လင်း	၂၈
၅။ ကိုရင်လေးကရှေ့ ဆရာတော်ကြီးက နောက်	၃၂
၆။ ခင်မျိုးချစ်	၄၁
၇။ ဓမ္မဂီတ	၄၇
၈။ အုန်းသီးအမြီး	၅၂
၉။ ကလေးအမေ	၅၆
၁၀။ ဒေါက်တာ ခင်မျိုးဟန်	၆၀
၁၁။ ဝိရောမိသမာဂမ	၆၄
၁၂။ သီဟာနုနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ	၇၀
၁၃။ ဘူဒါန	၇၅
၁၄။ စံပယ်ပင်မျိုးနွယ်	၇၉
၁၅။ သဟပါဠိ	၈၄

၁၆။	မန္တလေးစာရေးဆရာ	၉၅
၁၇။	ကန္တာရနှင့် စမ်းရေအိုင်	၁၀၁
၁၈။	ပန်းချီကျော်သိန်း	၁၁၁
၁၉။	ဘောဂဗေဒပညာရှင်	၁၂၀
၂၀။	ကံမကောင်း အကြောင်းမသင့်	၁၂၄
၂၁။	မိမိနှင့် ဒဂုန်တာရာ	၁၂၉
၂၂။	မိမိနှင့် သိန်းဖေမြင့်	၁၃၆
၂၃။	အပြုံးပန်းပွင့်	၁၄၄
၂၄။	မိမိနှင့် ဗဂျီငို	၁၅၀
၂၅။	လူမှတ်ကျောက်	၁၅၇

- ၁ ကရုဏာ မုဗ္ဗဏီ (ဝိသုဒ္ဓိ ဝဂ္ဂ ၁၆)
- ၂ ဂေတဏ် နင်္ဂါစော
- ၃ ဝိသုဒ္ဓိ နေဂါ
- ၄ ဇာတိ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၅ ကရုဏာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၆ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၇ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၈ ကလေး ဝေဒနာ
- ၉ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၁၀ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၁၁ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၁၂ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၁၃ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၁၄ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၁၅ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၁၆ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၁၇ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၁၈ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၁၉ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၂၀ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၂၁ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၂၂ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၂၃ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၂၄ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ
- ၂၅ ဝေဒနာ ဝေဒနာ ဝေဒနာ

၁။	၁။	၁။
၂။	၂။	၂။
၃။	၃။	၃။
၄။	၄။	၄။
၅။	၅။	၅။
၆။	၆။	၆။
၇။	၇။	၇။
၈။	၈။	၈။
၉။	၉။	၉။
၁၀။	၁၀။	၁၀။
၁၁။	၁၁။	၁၁။
၁၂။	၁၂။	၁၂။
၁၃။	၁၃။	၁၃။
၁၄။	၁၄။	၁၄။
၁၅။	၁၅။	၁၅။
၁၆။	၁၆။	၁၆။
၁၇။	၁၇။	၁၇။
၁၈။	၁၈။	၁၈။
၁၉။	၁၉။	၁၉။
၂၀။	၂၀။	၂၀။
၂၁။	၂၁။	၂၁။
၂၂။	၂၂။	၂၂။
၂၃။	၂၃။	၂၃။
၂၄။	၂၄။	၂၄။
၂၅။	၂၅။	၂၅။
၂၆။	၂၆။	၂၆။
၂၇။	၂၇။	၂၇။
၂၈။	၂၈။	၂၈။
၂၉။	၂၉။	၂၉။
၃၀။	၃၀။	၃၀။
၃၁။	၃၁။	၃၁။
၃၂။	၃၂။	၃၂။
၃၃။	၃၃။	၃၃။
၃၄။	၃၄။	၃၄။
၃၅။	၃၅။	၃၅။
၃၆။	၃၆။	၃၆။
၃၇။	၃၇။	၃၇။
၃၈။	၃၈။	၃၈။
၃၉။	၃၉။	၃၉။
၄၀။	၄၀။	၄၀။
၄၁။	၄၁။	၄၁။
၄၂။	၄၂။	၄၂။
၄၃။	၄၃။	၄၃။
၄၄။	၄၄။	၄၄။
၄၅။	၄၅။	၄၅။
၄၆။	၄၆။	၄၆။
၄၇။	၄၇။	၄၇။
၄၈။	၄၈။	၄၈။
၄၉။	၄၉။	၄၉။
၅၀။	၅၀။	၅၀။

မိမိနှင့် ပြည်ပခရီး

ကျွန်တော်၏ ‘ပဏ္ဍိတကထာ’ ၌ သူ့အကြောင်း ရေးသားပါရှိသည်။
 နောက်လိုက် တပည့်တပန်း ထားလိုသူ မဟုတ်သော်လည်း ထောင်
 ပေါင်းများစွာသော လူတို့သည် သူ့ကို ဆရာတင်ကြသည်။ ခေါင်းဆောင်
 မလုပ်လိုသောကြောင့် သူ့လက်အောက်ခံ ထုထည်ကြီးမားသည့် အဖွဲ့အစည်း
 ကြီးတစ်ခုကို ဖျက်ဆီးပစ်သည်။ သို့သော်လည်း အစည်းပြေမသွားသည့်
 လူစုလူဝေးသည် သူ့ကို ခေါင်းဆောင်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုတုန်းပင်ရှိသည်။
 သူ့ကို အလောင်းအလျာအဖြစ် ထင်မှတ်ယူဆသူများ ရှိကြသော်လည်း ယင်း
 အယူအဆကို သူ တွန်းလှန်ပယ်ဖျက်ပစ်သည်။

သူ့ကိုတွေ့သောအခါ ဘားနတ်ရှောက်က “ဒါလောက်လှတဲ့လူကို
 တစ်ခါမှမတွေ့ဖူးဘူး” ဟုပြောသည်။ သို့သော်လည်း သူ ယခုဆံပင်များ
 ဖြူပြီး ဇရာရုပ်ပေါ်နေပြီ။ သူ့စကားကို ကြားရသောအခါ အေလ်ဒတ်ဟတ်
 စလေက “ဗုဒ္ဓတရား ဒေသနာတော်ကို နာကြားနေရသလိုပဲ” ဟု ထင်မြင်
 ချက်ပေးသည်။ သို့သော်လည်း သူက သူ့ကိုယ်သူ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ဦး
 အဖြစ် မယူဆပေ။ သို့သော်လည်း သူ၏အတွေးအခေါ်၊ သူ၏တရားစကား
 တို့ကြောင့် ကမ္ဘာတစ်လွှား ထင်ရှားကျော်ကြားနေသည်။ သူ မည်သူနည်း။

အိန္ဒိယလူမျိုး ဂျစ်ဒူ ကရိရှန မူရတိ ဖြစ်သည်။

ကရိရှနမူရတိသည် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း မဒနာပါလေ၌ ၁၈၉၇ ခုနှစ် တွင် ဖွားမြင်သည်။ သူ၏ဖခင်သည် အစိုးရအရာရှိတစ်ဦးဖြစ်သည်။ သီယိုဆိုဖီ အသင်းဝင်တစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က သီယိုဆိုဖီအသင်း၏ ဥက္ကဋ္ဌမှာ အင်္ဂလိပ်အမျိုးသမီးကြီး ဒေါက်တာအင်နီဗဆင် ဖြစ်သည်။ သီယိုဆိုဖီအသင်းကို ၁၈၇၅ ခုနှစ်တွင် ကာနယ်အော့လကော့က စတင်တည်ထောင်သည်။ အိန္ဒိယပြည် မဒရပ်မြို့ အဒယာတွင် အသင်း၏ ဗဟိုဌာနချုပ် တည်ရှိသည်။ ကရိရှနမူရတိ သူငယ်အရွယ်က သီယိုဆိုဖီအသင်း၏ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ဒေါက်တာအင်နီဗဆင် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က အင်နီဗဆင်သည် အိန္ဒိယပြည်၌ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေသည်။ ကရိရှနမူရတိကို တွေ့ရသောအခါ အင်နီဗဆင်သည် မတစ်ထောင် တစ်ကောင်ဘွား ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်လာမည့် ကလေးသူငယ်ဟု ထင်မှတ်ယူဆပြီး ကြည့်ရှုထားသည်။

အင်နီဗဆင်က စဉ်းစားသည်။ လူ့လောကသည် အရေးကြီးသည့် အပြောင်းအလဲ ကြားကာလသို့ရောက်ဖို့ နီးကပ်လာပြီ။ ဆွေးမြည့်နေသော လူ့ယဉ်ကျေးမှုသည် နိဂုံးချုပ်သွားပြီ။ ယဉ်ကျေးမှုရောင်ခြည်သစ် ပေါ်လာတော့မည်။ ယင်းကဲ့သို့ သေရေး ရှင်ရေး အဆုံးအဖြတ်ပေးမည့် အပြောင်းအလဲ ကြားကာလမျိုး၌ လူသားတို့ကို ကူညီ ဖေးမရန် ယောက်ျားမြတ် အာဇာနည်များ ပေါ်လာလေ့ရှိသည်။ ယခုလည်း ကရိရှနမူရတိသည် ယောက်ျားမြတ် အာဇာနည်၏ တာဝန်ဝတ္တရားကိုပိုက်ပြီး မွေးဖွားပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့စဉ်းစားပြီး အင်နီဗဆင်သည် ကရိရှနမူရတိကို အထူးမျှော်လင့်ကိုးစားသည်။

ယင်းမျှော်လင့်ချက်ကို အခြေခံ၍ ၁၉၁၁ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယပြည် ဗာရဏသီမြို့၌ သီယိုဆိုဖီအသင်းဝင် အများစုပါဝင်သည့် အသင်းတစ်ခု တည်ထောင်သည်။ အသင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အပြောင်းအလဲ ကြားကာလ၌ လူသားတို့အတွက် ကူညီဖေးမမည့် ဆရာတစ်ဆူ ထွက်ပေါ်လာရေး ရှေးရှုရန်ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့၏အမည်ကို 'အရှေ့ဘက်က ကြယ်အဖွဲ့' ဟု မှည့်ခေါ်သည်။ ယင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပြီး မကြာမီ ၁၉၁၂ ခုနှစ်တွင် ကရိ

ရှုနမူရတိသည် ဥရောပသို့သွားသည်။ ဥရောပ၌ ဆယ်နှစ်ကြာမျှ နေထိုင်သည်။ အောက်စဖို့တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ကြားသည်။ ထိုအတွင်း ပထမကမ္ဘာစစ်ဖြစ်လာသည်။ ကရိရှုနမူရတိသည် လန်ဒန်ဆေးရုံ၌ ခေတ္တအလုပ်ဝင်လုပ်ရလေသည်။

အင်္ဂလန်နှင့်ပြင်သစ်ပြည်၌ ဆယ်နှစ်ကြာမျှ လေ့လာသင်ကြားမှု ပြုလုပ်ပြီးသောအခါ ၁၉၁၂ ခုနှစ်၌ ကရိရှုနမူရတိသည် အိန္ဒိယ၊ ဩစတြေးလျ၊ အမေရိက၊ ဥရောပနိုင်ငံများသို့ ခရီးလှည့်လည်သည်။ ထိုအချိန်အတောအတွင်း ကရိရှုနမူရတိသည် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများမှ ဘာသာအမျိုးမျိုးဖြင့် ထုတ်ဝေသည့် 'အရှေ့ဘက်က ကြယ်အဖွဲ့' မဂ္ဂဇင်းတွင် မှန်မှန်ဆောင်းပါးများ ရေးသားပေးပို့သည်။ 'အရှေ့ဘက်က ကြယ်အဖွဲ့' သည် သီယိုဆိုဖီအသင်းဝင်များ၏ အားထုတ်မှုကြောင့် ကမ္ဘာအနှံ့ ပျံ့နှံ့သွားပြီးလျှင် ထိုအချိန်၌ အဖွဲ့ဝင် ငါးသောင်းကျော်မျှ ရှိလာသည်။ အဖွဲ့ဝင်များအနက် သီယိုဆိုဖီအသင်းဝင် မဟုတ်သူများနှင့် ကမ္ဘာ့ဘာသာတရားအမျိုးမျိုးကို သက်ဝင်ယုံကြည်သူများလည်း အမျိုးဘာသာမရွေး ပါဝင်လာကြသည်။ သူတို့အားလုံးသည် ကရိရှုနမူရတိအား ကမ္ဘာလောကကို ကယ်တင်မည့်သူအဖြစ် မျှော်လင့် အားထားကြသည်။

ကရိရှုနမူရတိသည် သူ၏ပတ်ဝန်းကျင်၌ သူ့ကို မျှော်လင့်ကိုးစားနေသူများ ဝန်းရံနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုသူတို့သည် သူနှင့်ပတ်သက်ပြီး တစ်ယူသန်စွဲလမ်းနေသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ဟော်လန်ပြည်၊ အိုမင်မြို့၌ ကျင်းပသော ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကြယ်အဖွဲ့၏ အစည်းအဝေးတစ်ခု၌ ကရိရှုနမူရတိသည် သူ့ကို မျှော်လင့်ကိုးစားနေကြသူများအား မျှော်လင့်ချက် ရုပ်သိမ်းပစ်လိုက်ကြရန် ပြောပြသည်။ သူ၏ စကားမှာ ဤသို့ဖြစ်သည်။

“သင်တို့သည် အမှန်တရားကို ဂရုမထားကြ။ သင်တို့ ဂရုထားသည်မှာ အမှန်တရားထည့်ထားသည် ခွက်ကိုသာဖြစ်သည်။ သင်တို့သည် ရေကို မသောက်လိုကြ။ ရေထည့်ထားသည့် ခွက်ကို ဘယ်သူပြုလုပ်သနည်းဟု စုံစမ်းနေကြသည်။ တံဆိပ်ကို တခြားဖယ်ပစ်လိုက်ပါ။ တံဆိပ်သည် တန်ဖိုးမရှိပါ။ ကြည်လင် သန့်ပြန့်သည့် ရေဖြစ်လျှင် သောက်လိုက်ပါ။ ဤအစည်းအဝေးသို့ ရောက်လာကြသည့် သင်တို့

အထဲက အများစုမှာ ကိုယ်ပိုင်စုဆောင်းထားကြသည့် နတ်များ၊ ဘုရားများ ရှိကြသည်။ သင်တို့၏ နတ်များ၊ ဘုရားများထဲတွင် ကျွန်ုပ် ကိုလည်း သင်တို့ ပေါင်းထည့်လိုကြကြောင်း ကျွန်ုပ် သိသည်။ ယင်းအချက်မှာ ကလေးဆန်သော ရယ်စရာမျှသာဖြစ်သည်။”

သူ ငယ်စဉ်က ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ‘အရှေ့ဘက်က ကြယ်အဖွဲ့’ ကို ၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းသည်။ သို့ရာတွင် ထို့နောက် နှစ်နှစ် အကြာ ၁၉၂၉ ခုနှစ်တွင် ကရိရှနမူရတိသည် ထိုအဖွဲ့အစည်းကြီးကို ဖျက် သိမ်းပစ်လိုက်သည်။ သူ၏တရားသည် လူနည်းစုအတွက် မဟုတ်။ လူတစ်စုအတွက် မဟုတ်။ အားလုံးအတွက်ဖြစ်သည်။ သူနှင့်လူတွေအကြား ဌိ မည်ကဲ့သို့သော အတားအဆီးမျိုးမှ မရှိသင့်။ ယင်းသို့ သူက အံ့ကြောင်းပြ သည်။ အမှန်တရားသည် လမ်းမရှိသောနယ်မြေဖြစ်သည်။ သင်သည် အမှန် တရားရှိရာသို့ ဘယ်လမ်းကမှ ချဉ်းကပ်၍မရ။ ဘယ်ဘာသာတရားနှင့်မျှ ချဉ်းကပ်၍မရ။ ဘယ်ဂိုဏ်းဂဏ အဖွဲ့အစည်းနှင့်မျှ ချဉ်းကပ်၍မရ။ အမှန် တရားသည် အဆုံး အပိုင်း အခြားမရှိသည်ဖြစ်၍ ဘယ်လမ်းကမှ မရောက် နိုင်သည်ဖြစ်၍၊ အဖွဲ့အစည်းအဖြစ်ဖြင့် စုစည်း၍မရသောအရာသာဖြစ် သည်။ ယင်းအချက်ကို သိမြင်နားလည်ပါက ယုံကြည်ချက်တစ်ခုခုကို အစည်းအရုံးတစ်ခုအနေဖြင့် စည်းရုံး၍မဖြစ်နိုင် ဟူသောအချက်ကို သိမြင် နားလည်ပေလိမ့်မည်။ ယုံကြည်ချက်တစ်ခုခုသည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက် နှင့်သာ ပတ်သက်သောအရာဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ သင်သည် ယုံကြည်ချက် ကို စည်းရုံး၍မရပေ။ စုစည်း၍မရပေ။ အကယ်၍ စည်းရုံးမည်ဆိုပါက၊ စုစည်းမည်ဆိုပါက ယုံကြည်ချက်သည် သေသွားလိမ့်မည်။ ပုံသေဖြစ်သွား ပေလိမ့်မည်။ ဂိုဏ်းဂဏ တစ်ခုဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။ ဘာသာတရားတစ်ခု ဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။

ယင်းသို့ ကရိရှနမူရတိက ပြောပြသည်။

‘အရှေ့ဘက်က ကြယ်အဖွဲ့’ ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်သည့်အချိန်၌ အဖွဲ့ ဝင်ပေါင်းမှာ တစ်သိန်းမျှရှိနေပြီ။ အဖွဲ့ဖျက်သိမ်းလိုက်ခြင်းကြောင့် ကမ္ဘာ လူထု အံ့ဩသွားသည်။ ကရိရှနမူရတိ၏ အပြုအမူကို ဝေဖန်ကြသူများ လည်း ပေါ်လာသည်။ အချို့သတင်းစာများက “ယခုအခါတွင် ကရိရှနမူ

ရတီ၏ကြယ် ဝင်သွားလေပြီ။ သူ၏အလင်းရောင်သည် ထာဝစဉ်ချုပ်ငြိမ်းသွားပြီ” ဟု ဝေဖန်ရေးသားကြသည်။ ကရိဂ္ဂနမူရတီ၏ အပြုအမူကို ကြိုဆိုကြသူများကလည်း မနည်းပေ။ ထိုသူများအနက် ရမ်းဆေး မက္ကဒေါနယ် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်သူ လန်စဘာရီသည် တစ်ဦးအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ လန်စဘာရီသည် အဖွဲ့အစည်း၏ နောင်ကြီးများကို ကရိဂ္ဂနမူရတီ ဖြတ်တောက်ပစ်လိုက်သည့်အတွက် ကျေနပ်အားရသွားသည်။

၁၉၂၄ ခုနှစ်က ဒတ်ချ်မှူးမတ်တစ်ဦးသည် သူ၏ရဲတိုက်နှင့် ခြေယျာဉ်ကို ကရိဂ္ဂနမူရတီအား လှူသည်။ ကရိဂ္ဂနမူရတီက ထိုရဲတိုက်နှင့် ခြေယျာဉ်ကို သူ၏ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းအဖြစ် လက်မခံပေ။ ထိုပစ္စည်းများကို မိမိ၏ နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအတွက် အကျိုးရှိရာရှိကြောင်း အသုံးပြုရန် ကော်မတီတစ်ခုဖွဲ့စည်းပြီး စီမံအုပ်ချုပ်စေသည်။ ၁၉၃၀ ခုနှစ်ရောက်လာသောအခါ ကရိဂ္ဂနမူရတီသည် ထိုကော်မတီနှင့် အဆက်အသွယ်ဖြတ်ပစ်လိုက်သည်။ ထိုရဲတိုက်နှင့် ခြေယျာဉ်ကို သူ့အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ သူ၏ပတ်ဝန်းကျင်တွင် စုရုံးနေကြသည့် လူများအတွက်သော်လည်းကောင်း အသုံးပြုလိုစိတ် မရှိတော့ပေ။ သို့ဖြစ်၍ မူလပိုင်ရှင် ဒတ်ချ်မှူးမတ်ကို ရဲတိုက်နှင့် ခြေယျာဉ် ပြန်အပ်လိုက်သည်။

‘အရှေ့ဘက်က ကြယ်အဖွဲ့’ ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်သော်လည်း သူ့ကို ကြည်ညိုကြသူများမှာ တိုးတက်များပြား၍သာ လာသည်။ ယင်းအဖွဲ့အစား အိန္ဒိယ၊ အင်္ဂလန်၊ အမေရိကန် စသည်တို့၌ ‘ကရိဂ္ဂနမူရတီကျောင်း’၊ ‘ကရိဂ္ဂနမူရတီ ဖောင်ဒေးရှင်း’ များ တည်ထောင်ထားကြသည်။ ယင်းဖောင်ဒေးရှင်းများသည် ကရိဂ္ဂနမူရတီ၏ အသံသွင်းကြိုးခွေများ၊ စာအုပ်များ၊ ဓာတ်ပြားများကို တစ်နှစ်တစ်နှစ် ရာထောင်ချီ၍ ရောင်းချနေကြသည်။ ဟာပါနှင့် ရိုးစာအုပ်ကုမ္ပဏီသည် ကရိဂ္ဂနမူရတီ၏ လက်ရွေးစင်စာအုပ်များကို အတွဲနှင့် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေ ရောင်းချနေသည်။

ကရိဂ္ဂနမူရတီ၏ဘဝသည် ယောဂီတစ်ဦး၏ ဘဝအတိုင်းဖြစ်နေသည်။ ယောဂအကျင့်ကို ကျင့်သည်။ ဆေးလိပ်နှင့် မူးယစ်စေတတ်သည့် သေရည်သေရက် ရှောင်သည်။ သက်သတ်လွတ်သာ စားသည်။ သို့ရာတွင် သူ၏ အပြင်ပန်းသဏ္ဍာန်ကမူ ယောဂီတစ်ဦး၏ ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် မတူပေ။

အမေရိကန်၌ အနောက်တိုင်းဝတ်စုံဝတ်လျက် ကုလားထိုင်ပေါ်ထိုင်ပြီး တရားဟောသည်။ သူ့အကြောင်းကို တိုင်းမဂ္ဂဇင်း၌ “ကရိရှနမူရတိသည် အိန္ဒိယ၌ အမျိုးသားအဝတ်ဖြစ်သည့် အဝတ်ဖြူကို ဝတ်လျက် ယောဂ အကျင့်ကို ကျင့်သည့်ပုံစံအတိုင်း တင်ပလွင်ခွေထိုင်ပြီး တရားဟောချင် ဟောမည်ဖြစ်သော်လည်း အနောက်တိုင်း ဓာတ်ပုံဆရာများကိုမူ ထိုပုံစံ အတိုင်း သူ့ကို ဓာတ်ပုံမရိုက်ရန် တောင်းပန်သည်” ဟူ၍ ရေးသားထား သည်။ ကရိရှနမူရတိသည် တင်းနစ်ပြိုင်ပွဲ၊ ဇာတ်ပွဲများကိုလည်း ဝါသနာ ပါသည်။ သူ့ကို ‘နောက်လိုက် မလိုချင်သည့် ခေါင်းဆောင်’၊ ‘တော်လှန် သောပြောင်းလဲမှုကို လိုလားသည့် ယောဂီ’ ဟု သူ၏ဆန့်ကျင်ဘက် သဘာဝနှစ်ခုကို ထုတ်ပြုပြီး ဝေဖန်ကြသည်။

ကရိရှနမူရတိသည် လွန်ခဲ့သည့် အနှစ်လေးဆယ်ကျော်အတွင်း ကမ္ဘာ အနှံ့ ခရီးဖြန့်ပြီး တရားဟောကြားခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ တွေ့ဆုံဆွေးနွေး ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ စာအုပ်စာတမ်း ရေးသားပြုစုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သူ၏အယူအဆကို ဖြန့်ဖြူးသည်။ မကြာမီကလည်း အမေရိကန်သွားပြီး သူ၏အယူအဆများကို ဟောကြားဖြန့်ဖြူးသည်။ ကရိရှနမူရတိသည် တစ်ချိန်တုန်းက လူကြီးများ၏ အသည်းစွဲဖြစ်ခဲ့သည်။ ယခုအခါ၌ကား လူငယ်များက သူ့ကိုနှစ်သက်နေကြသည်။ “မကြာမီက နယူးယောက်မြို့ မြို့တော်ခန်းမ၌ ကျင်းပသော သူ၏တရားပွဲလေးခုလုံး၌ ကောလိပ်ကျောင်း သားအရွယ် ပရိသတ်များ၏ အလယ်တွင် လူကြီးအရွယ်များမှာ အနည်း အကျဉ်းလောက်သာ တွေ့ရသည်” ဟူ၍ တိုင်းမဂ္ဂဇင်း (၇-၆-၁၉၇၁) ၌ ရေးသားဖော်ပြထားသည်။ ကရိရှနမူရတိ၏ ဒဿနကို လူကြီးများထက် လူငယ်များက ပိုမိုလက်ခံလာကြသည်ဟူသည့် အဓိပ္ပာယ်ပင်ဖြစ်သည်။

ကရိရှနမူရတိ၏ အတွေးအခေါ်အယူအဆအကျဉ်းချုပ်ကား ဤသို့ ဖြစ်သည်။

“မိမိ၏ဘဝကို ချစ်မြတ်နိုးပါ။ မိမိ၏ဘဝကို ချည်နှောင်မထားပါ နှင့်။ သတ်မှတ်ထားသည့် ပုံစံတစ်ခုအတွင်းမှာ ဘာသာတရား၊ ရှေး ဟောင်းအစဉ်အလာ၊ အဆုံးအမ၊ အဖွဲ့အစည်း၏ စည်းစနစ်များ အတွင်းမှာ မိမိ၏ဘဝကို အကျဉ်းချမထားပါနှင့်။ ယင်းသို့ အကျဉ်း

ချထားလျှင် မိမိ၏ဘဝကို သတ်ပစ်သည်နှင့် ပမာတူသည်။ မိမိ၏
ဘဝသည် အမှန်တရားဖြစ်သည်။ အမှန်တရားသည် အသက်ရှင်နေ
သော ပုံသဏ္ဍာန်မဲ့ မီးလျှံဖြစ်သည်။

ကရိဂ္ဂနမူရတိ ကွယ်လွန်သွားသည်မှာ ကြာပြီ။

ကရိဂ္ဂနမူရတိသည် ကဗျာဆရာတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ ကဗျာ
များစွာကို ရေးသားထားသည်။ သူ၏ကဗျာများ၌ သူ၏အတွေးအခေါ်၊
သူ၏အယူအဆ၊ သူ၏ဒဿနသဘောများ ပေါ်လွင်နေသည်။ သူ၏ကဗျာ
တစ်ပုဒ်မှာ ဤသို့ဖြစ်သည်။

အို အဆွေ...

သင်သည် သစ္စာတရားကို ချည်နှောင်မထားနိုင်။

သစ္စာတရားသည် လေကဲ့သို့ လွတ်လပ်သည်။

အပိုင်းအခြားမရှိ၊ ဖျက်ဆီး၍မရ၊ တိုင်းတာ၍မရ။

သစ္စာတရားသည် နေရာမရှိ။

ဘုရားကျောင်းလည်း မရှိ၊ ယဇ်ပလ္လင်လည်း မရှိ။

သင် ပြောပြနိုင်ပါမည်လား။

ပျားသည် ချိုသော ပျားရည်ကို

တစ်ခုတည်းသော ဘယ်ပန်းက

ယူဆောင် သိုမှီးထားသနည်း။

အိုအဆွေ...

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟု ပြောသည့်အယူကို

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများထံတွင်လည်းကောင်း၊

သမ္မာဒိဋ္ဌိဟု ပြောသည့်အယူကို

သမ္မာဒိဋ္ဌိများထံတွင်လည်းကောင်း၊

ထားပစ်ခဲ့ပါ။

သင်ကမူ မိမိ၏အတွေးအကြံ အစုအပုံထဲက

သစ္စာတရားကို ယူဆောင်သိုမှီးပါ။

၂ ကရိဂ္ဂနမူရတိ၏စာအုပ်များထဲတွင် 'On Education' စာအုပ်အမည်
နှင့် စာအုပ်တစ်အုပ်ရှိသည်။ ယင်းစာအုပ်သည် အနွှာပြည်နယ် ရိဂ္ဂိဗယ်

လီစကူးလ်နှင့် ဗာရာဏသီရှိ ရာဂျဂတ်ဗီစင် စကူးလ်က ကျောင်းသားများ နှင့်လည်းကောင်း၊ ဆရာများနှင့်လည်းကောင်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးချက်များ ကို အခြေခံပြီး ရေးသားထားသော စာအုပ်ဖြစ်သည်။ ကရိရှနမူရတိက ပညာရေးကို လူသားများ၏ စိတ်ဓာတ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု သစ်ဖန်တီးရေးနှစ်ခုကို ဆက်သွယ်ထားသော ပေါင်းကူးတံတား၌ ထိပ်တန်း အရေးပါအရာရောက်မှုမဏ္ဍိုင်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။

ကရိရှနမူရတိသည် သူ၏ဆွေးနွေးချက်များ၌ ပညာရေးနှင့်ပတ်သက် ပြီး အမြင်သစ်များ ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် ပြဿနာများကို တင်ပြပြီး လျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ယဉ်ကျေးမှုအမြစ်အရင်းကို တူးဆွထားသည်။

ကရိရှနမူရတိသည် ပညာရေးတည်ဆောက်မှုကိုသာမက သဘာဝ ကိုလည်းကောင်း၊ လူတို့၏စိတ်ဓာတ်နှင့် ဘဝအရည်အသွေးကိုလည်း ကောင်း စိန်ခေါ်ထားသည်။ ပညာရေးစနစ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ကောင်းနိုးရာရာ စနစ်တစ်ခုခုကို ရွေးချယ်ဖို့အတွက် အကြံဉာဏ်ပေးသော တခြားပုဂ္ဂိုလ်များ နှင့်မတူဘဲ ကရိရှနမူရတိ၏ ချဉ်းကပ်ပုံ ချဉ်းကပ်နည်းမှာမူ လက်ရှိယဉ်ကျေး မှုနယ်စပ်နှင့် အဆက်အသွယ်ဖြတ်တောက်လျက် လုံးဝပုံစံသစ် တည် ဆောက်ရန်ဖြစ်သည်။ ဘာသာရေးစိတ်ဓာတ်နှင့် သိပ္ပံနည်းကျသဘောထား နှစ်ခု ပေါင်းစပ်ပြီး တည်ဆောက်မှသာ ကရိရှနမူရတိ လိုလားသော ပုံစံ သစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။ ကရိရှနမူရတိသည် တစ်ဖက်က အသိဉာဏ် ပွားများရေးကို အလေးထားသကဲ့သို့ပင် အခြားတစ်ဖက်က အဇ္ဈတ္တကမ္ဘာ နှင့် ဗဟိဒ္ဓကမ္ဘာ (လူ၏အတွင်းစိတ်နှင့် ပြင်ပဝန်းကျင်)နှင့် ပတ်သက်၍ လည်း မျက်ခြေမပြတ်ရန် အထူးသတိပေးထားသည်။

* Krishnamurti Foundation India
Vasanta Vihar
64-65 Greenways Roads
Chennai 600 028.

* Krishnamurti Foundation Trust Ltd.
Broakwood Park, Bramdean
Hants, SO 24 OLQ.

U.K.

- * Krishnamurti Foundation of America
P.O. Box 1560, Ojai
California 93024.

U.S.A.

- * Foundation Krishnamurti Lationamericana
Apartado de careo 8261
28080 Madrid, Spain.

ကမ္ဘာအနှံ့ ကရိရှနမူရတီ ဖောင်ဒေးရှင်းများ ရှိသည်။

ရွှေပေါက်ကွဲ ပါရဂူ ရှန်တီနိုကေတန် ပြောင်းလာပြီး လအနည်းငယ် အတောအတွင်း၌ နိုင်ငံခြားမှ ဖိတ်စာတစ်စောင် ရောက်လာသည်။ ထို နိုင်ငံရှိ ကရိရှနမူရတီ ဖောင်ဒေးရှင်းမှ ကရိရှနမူရတီ အထိမ်းအမှတ် အခမ်း အနားတစ်ခု ကျင်းပပြုလုပ်မည်ဖြစ်၍ ယင်းအခမ်းအနားသို့ တက်ရောက် ရန် ဖိတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ မိမိလေးစားသော စာပေ အနုပညာ အတွေးအခေါ် ပိုင်းဆိုင်ရာ ကမ္ဘာခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦး၏ အထိမ်းအမှတ်အခမ်းအနား သို့ ပင့်ဖိတ်ခြင်းခံရသည့်အတွက် အကြီးအကျယ် ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်ရ သည်။ သို့သော်လည်း အိုင်ယာလန် ထီပေါက်သော်လည်း ဆုငွေ သွား မထုတ်နိုင်သည့်အဖြစ်မျိုးနှင့် ကြုံရသည်။ ထိုအချိန်တွင် မိမိထံတွင် နိုင်ငံ ကူးလက်မှတ်ရှိနေသည့်အတွက် သွားမည်ဆိုက သွားနိုင်သော်လည်း တခြား အကြောင်းများက မိမိကို ထိုင်းနိုင်ငံ ကရိရှနမူရတီ ဖောင်ဒေးရှင်းမှ ကျင်းပ ပြုလုပ်မည့် ကရိရှနမူရတီ အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားသို့ မသွားရောက် နိုင်အောင် တားဆီးပိတ်ပင်ထားသည်။ အဓိကအကြောင်းမှာ အချိန်နီးကပ် နေပြီဖြစ်၍ ပြင်ဖို့ဆင်ဖို့၊ ပြည်ပထွက်ဖို့ ဆောင်ရွက်ချိန်မရှိခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ၌ ကျင်းပပြုလုပ်သော ကရိရှနမူရတီ အထိမ်းအမှတ်ပွဲသို့ ပင့်ဖိတ်ခြင်း ခံရပြီး သွားဖို့အခြေအနေ မပေးသောအခါ အတိတ်က 'မိမိနှင့် ပြည်ပခရီး' အကြောင်းများကို ပြန်လည်သတိရလာသည်။

မိမိ၏ 'အိန္ဒိယခရီးသည်' စာအုပ်၌ စကားစပ်ထားသည်။

'မြန်မာပြည်၌ ရောဂါတစ်ခု ရနေသည်မှာ ကြာခဲ့ပြီ။ နိုင်ငံခြား သွား

လိုသည့်ရောဂါ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်လည်း ထိုရောဂါ စွဲကပ်နေသည်။ ကျွန်တော် သွားချင်နေသည့်နိုင်ငံမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ အကြိမ်ကြိမ်ရောက်ပြီးပြီ။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်အထိ ၃ ကြိမ်၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ်အထိ ၆ ကြိမ်ရှိသွားပြီ။ တစ်ကြိမ်ကမူ နှစ်အတော်ကြာကြာပင် နေခဲ့ဖူးသည်။ သို့ပါလျက် ဘာကြောင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ သွားချင်နေရသနည်း။ သူများတွေ အမေရိကန်၊ အင်္ဂလန်၊ ဂျပန် စသည့်နိုင်ငံများကို အိပ်မက်မက်နေကြသည့်အချိန်၌ မိမိက အိန္ဒိယနိုင်ငံကိုမှ ရွေးပြီး ဘာကြောင့်သွားချင်စိတ် ပေါက်နေရသနည်း။ ကျွန်တော့်စိတ်ကူးကို ထုတ်ဖော်ပြောပြလျှင် ရယ်ကြလိမ့်မည်။ ကျွန်တော် အိန္ဒိယ သွားချင်နေသည်မှာ အိန္ဒိယပြည်မြို့များရှိ စာအုပ်ဆိုင်များကို အနှံ့သွားပြီး ကိုယ် လိုချင်သည့်စာအုပ်များကို ဝယ်လိုသည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အိပ်မက်ထဲ၌ပင် အိန္ဒိယပြည်ရှိ စာအုပ်ဆိုင်များသို့ ရောက်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော့်အတွက် ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဦးစားပေး နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်မှာ အိန္ဒိယပြည်သာဖြစ်သည်။ ဂျပန်ပြည်သို့ သွားရမည်ဆိုလျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိလှမည်မဟုတ်။ အင်္ဂလန်နှင့် အမေရိကန် သွားခွင့်ကြိုလျှင်လည်း ထူးခြားသည့် အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ဟု ယူဆမည်မဟုတ်။ ကျွန်တော် အနီးကပ် အသွားချင်ဆုံး နိုင်ငံမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံဖြစ်သည်။ “၁၉၄၇ ခုနှစ် မေလတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဗာရာဏသီမြို့ ဗာရာဏသီ ဟိန္ဒူတက္ကသိုလ်သို့ သွားရောက်ပြီး ငါးနှစ်ခန့် ပညာသင်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ ပညာသင် သွားရောက်ခြင်းသည် မိမိ၏ ပထမဆုံးဦးဆုံးပြည်ပခရီး ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်အကုန်လောက်တွင် ပြည်ပခရီး ဒုတိယအကြိမ် သွားရပြန်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ နယူးဒေလီမြို့၌ ကျင်းပသော အာရှစာရေးဆရာများညီလာခံသို့ မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအဖြစ် သွားရောက်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင် တတိယအကြိမ် အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ပင် သွားရပြန်သည်။ ဝိပဿနာဆရာ ဦးဂိုအင်ကာက အိဂတ်ပူရီ ဝိပဿနာရိပ်သာတွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော ဝိပဿနာ ဆီမီနာသို့

တက်ရောက်ရန် ပင့်ဖိတ်သည့်အတွက် သွားရခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက်တွင်လည်း ထပ်ခါထပ်ခါ အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ သွားရပြီး ၁၉၉၄ ခုနှစ်၌ အိန္ဒိယနိုင်ငံ မိဂဒါဂုန်၌ ကျင်းပပြုလုပ်သော ဟိန္ဒူဘာသာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသို့ အိန္ဒိယခရီး ၆ ကြိမ်မြောက် သွားရောက်ရသည်။ ၆ ကြိမ်မြောက် အိန္ဒိယခရီး အပြန်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ ဘန်ကောက်မြို့ ဝင်ပြီး တစ်ပတ်လောက် ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်း လှည့်လည်သွားလာခဲ့သည်။”

အသက်ရွယ်ရွယ် စောစောပိုင်းအချိန်ကမူ နိုင်ငံခြားသွားချင်သော ရောဂါ အကြီးအကျယ်ထခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း အသက်အရွယ်ကလည်း ထောက်လာ၊ နိုင်ငံခြားသို့လည်း အကြိမ်များစွာ သွားခဲ့ရသည်ဖြစ်၍ နိုင်ငံခြားသို့ သွားခွင့်ပေါ်လာသည့်တိုင်အောင် သွားလိုစိတ် ပြင်းပြင်းထန်ထန် မရှိတော့ပေ။

၁၉၅၆ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၅ ခုနှစ်အတွင်း၌ ‘မဆောက်ဖြစ်တဲ့ ကျောင်းတကာ’ ဘဝ ရောက်သွားခဲ့ရသည်လည်းရှိသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၀ ရက်မှ ၁၄ ရက်အထိ အိန္ဒိယနိုင်ငံ နာဂပူမြို့တွင် ကမ္ဘာ့ ဟိန္ဒူညီလာခံကြီး ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ယင်းညီလာခံသို့ ဖိတ်သည့်အတွက် တက်ရောက်ဖို့ ကြိုးစားသော်လည်း အကြောင်း မညီညွတ်သောကြောင့် မတက်ရောက်ခဲ့ရပေ။ သို့သော် ညီလာခံကျင်းပသည့် အဖွဲ့အစည်းက မိမိ ကျိန်းသေတက်ရောက်လာမည်ဟု ယုံကြည်စိတ်ချပြီး ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်များ၏ ‘WHO's WHO’ စာအုပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ယင်းစာအုပ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သူ မိမိကိုလည်း ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိကို ပထမဆုံးအကြိမ်ကျင်းပသော ကမ္ဘာ့ဟိန္ဒူညီလာခံကြီးကို တက်ရောက်သူအဖြစ် ယူဆကြပြီးလျှင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ တချို့နေရာများက စာရေးဆရာများသည် မိမိထံသို့ သူတို့ရေးသောစာအုပ်များကို တင်ပို့ကြသည်။

၂၀၀၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်မှ ၂၉ ရက်အထိ နယူးဒေလီမြို့၌ ကျင်းပပြုလုပ်သော နိုင်ငံတကာ ညီလာခံတစ်ခုမှလည်း မိမိထံ ဖိတ်စာရောက်လာသည်။ ယင်းညီလာခံနှင့်ပတ်သက်ပြီး မိမိ၏ ‘သုမဂ္ဂါနံ တပေါ

သုခေါ' စာအုပ်၌ စကားစပ်ထားသည်။

“ပါရဂူရှုရန်တိနိကေတန် စာကြည့်တိုက်’ သည် ကျွန်တော်၏ ပင်မ စာကြည့်တိုက်ဖြစ်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားသည်ဖြစ်၍ ‘ပါရဂူရှုရန်တိနိ ကေတန်’ နှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံ၌ တခြားစာကြည့်တိုက်များ ဖြစ် မြောက်အောင်မြင်ရေးအတွက်လည်း တတ်အားသမျှ အားပေးကူညီ လျက် ရှိနေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံအဝန်း စာကြည့်တိုက်များ ဖြစ်မြောက်ပေါ်ထွန်းလာရေးအတွက် တစ်ဖက်တစ်လမ်းက ကြိုးပမ်း အားထုတ်နေစဉ် တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် မကြာမီက အိန္ဒိယနိုင်ငံ နယူး ဒေလီရှိ နေရူးအမှတ်တရ စာကြည့်တိုက်မှ ပေးသောစာဖြစ်သည်။ စာထဲတွင် ၁၉၆၄ ခုနှစ်၌ နေရူးအထိမ်းအမှတ်ပြတိုက်နှင့် စာကြည့် တိုက်တည်ထောင်ခဲ့ကြောင်း၊ ယနေ့ နေရူးစာကြည့်တိုက်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အကြီးဆုံးစာကြည့်တိုက်ကြီး ဖြစ်နေရုံမက ဒေလီမြို့ တော်၏ အသိဉာဏ်ပညာပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ခေတ်ပြိုင်သင်ကြားလေ့လာ မှု၏ ဗဟိုအချက်အချာ နေရာများလည်း ဖြစ်နေကြောင်း၊ လွန်ခဲ့သော နှစ်အနည်းငယ်ကစပြီး နေရူးစာကြည့်တိုက်တွင် ပညာရပ်အမျိုးမျိုး နှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးခြင်း စသောလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ဆောင် ရွက်ခဲ့ကြောင်း၊ ဟိန္ဒူဘာသာနှင့်ပတ်သက်၍လည်း နိုင်ငံတကာ အဆင့်အနေနှင့် စာတမ်းဖတ်ပွဲများကျင်းပခြင်း... စသည်များကို ဆောင်ရွက်လာခဲ့ကြောင်း၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်နေ့မှ စပြီး ၂၉ ရက်အထိ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များ၌ရှိသော ‘ဟိန္ဒူ၏ အခြေ အနေနှင့်ဖြစ်နိုင်ခြေများ’ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ စာတမ်း ဖတ်ပွဲကျင်းပဖို့ ရည်ရွယ်ထားကြောင်း၊ ဆရာအနေနှင့် ယင်းစာတမ်း ဖတ်ပွဲတွင် ကာယကံမြောက်ပါဝင်ပြီး ‘နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များ၌ ဟိန္ဒူ သင်ကြားမှု၊ သုသေတနပြုလုပ်မှုအစဉ်အလာ’ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် စာတမ်း တစ်ခု တင်သွင်းစေလိုကြောင်း ရေးသားဖော်ပြထားသည့် ဖိတ်စာ ဖြစ်သည်။

၂၀၀၃ ခုနှစ် ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့မှ ၉ ရက်နေ့အထိ အာဖရိက ဆူရီနမ် ၌ကျင်းပသော ၇ ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ဟိန္ဒူညီလာခံသို့လည်း မြန်မာနိုင်ငံမှ

ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တက်ရောက်ရန် ဖိတ်ကြားခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ သို့သော် လည်း အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ပထမဦးဆုံးကျင်းပသော ကမ္ဘာ့ဟိန္ဒူညီလာခံသို့ပင် တက်ရောက်နိုင်သည့်အခြေအနေ မရှိသူတစ်ယောက်အနေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ နှင့် ခရီးအလွန်ဝေးကွာသော အာဖရိက ဆူရီနမ်၌ ကျင်းပသော ၇ ကြိမ် မြောက် ကမ္ဘာ့ ဟိန္ဒူညီလာခံသို့ ဘယ်မှာတက်ရောက်နိုင်မည်နည်း။ ရန်ကုန် မြို့ အိန္ဒိယသံရုံး၌ အခမ်းအနားကျင်းပပြုလုပ်ပြီးလျှင် ၇ ကြိမ်မြောက် ကမ္ဘာ့ ဟိန္ဒူညီလာခံကြီးမှ မိမိအတွက်ပေးသော COMMENDATION စာလွှာ နှင့် အောက်ခြေ ၂၄ စင်တီမီတာ၊ အမြင့် ၃၆ စင်တီမီတာ ရှိသော လေးထောင့် ကျကျ ဆုတံဆိပ်ကြီးကို အိန္ဒိယသံအမတ်ကြီးက မိမိအား ပေးအပ်ချီးမြှင့် သည်။ ယင်းဆုတံဆိပ်များနှင့် တခြားရရှိသော ဆုတံဆိပ်များသည် 'ပါရဂူ ရှန်တီနီကေတန်' စာကြည့်တိုက်ပြခန်း၌ သိမ်းဆည်းထားသည်။

ယခု ထိုင်းနိုင်ငံ ကရိရုနမူရတိ ဖောင်ဒေးရှင်းမှ ကရိရုနမူရတိ အထိမ်း အမှတ် အခမ်းအနားသို့ ဖိတ်ခြင်းသည်လည်း မိမိ၏ ယခင်က မသွားဖြစ်ခဲ့ သော ပြည်ပခရီးများကဲ့သို့ပင် မဆောက်ဖြစ်တဲ့ ကျောင်းတကာ သို့မဟုတ် မသွားဖြစ်တဲ့ ပြည်ပခရီးစာရင်းဝင် ဖြစ်သွားသည်။

ရောဘတ်ဂရင်း အင်ဂါဆော

အနှစ်သက်ဆုံး စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ပြောပြပါဟု တစ်စုံတစ်ယောက် သောသူက မေးလာလျှင် ရောဘတ်ဂရင်း အင်ဂါဆော၏ 'ဟောပြောချက် များနှင့် စာတမ်းများ' စာအုပ်ကို ညွှန်ပြရပေလိမ့်မည်။ ထိုစာအုပ်သည် ကျွန်တော် ဖတ်ဖူးသမျှ စာအုပ်များအနက် အကြိုက်ဆုံး စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ် သည်။ စာဖတ်သူအချို့တွင် ဖတ်ရသမျှ စာအုပ်များထဲက ဘဝတွင် စွဲနေ သည့် စာအုပ်တစ်အုပ်စ နှစ်အုပ်စ ရှိတတ်သည်။ ထိုစာအုပ်သည် ထိုစာဖတ် သူ၏ ဘဝအပေါ်တွင် သြဇာလွှမ်းမိုးနေတတ်သည်။ ရောဘတ်အင်ဂါဆော ၏ 'ဟောပြောချက်များနှင့် စာတမ်းများ' စာအုပ်သည် ထိုကဲ့သို့သော စာအုပ်မျိုး ဖြစ်ထိုက်သည်ဟု သဘောရသည်။

ထိုစာအုပ်ကို အိန္ဒိယ ရဟန်းတော် အာနန္ဒာကောသလ္လာယနက ဟိန္ဒူ ဘာသာ ဘာသာပြန်ဆိုထားသည်။ အာနန္ဒာကောသလ္လာယနက ထိုစာအုပ် အကြောင်းကို သူ၏စာအုပ်နိဒါန်းတွင် ဤသို့ရေးသားထားသည်။

၁၉၂၇ ခုနှစ် ကျွန်ုပ် ပထမဆုံးအကြိမ် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ သွားရောက် သောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ကျွန်ုပ်အား စာအုပ်တစ်အုပ် ဖတ်ဖို့ပေးသည်။ ထိုစာအုပ်ကား ကာနယ်အင်ဂါဆော၏ 'ဟောပြောချက်များနှင့် စာတမ်း

များ' စာအုပ်ဖြစ်သည်။ ထိုနှစ်ကား ကျွန်ုပ်၏နှလုံးထဲတွင် တိုက်ပွဲဆင်နွှဲနေသည့်နှစ်ဖြစ်သည်။ ရဟန်းပြုမလား မပြုဘူးလားဟူသော အချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဝေခွဲမရ ဖြစ်နေသည်မှာ တစ်လတိတိ ရှိသွားလေပြီ။

ထိုအချိန်က သီရိလင်္ကာ ရာဟုလာရှိနေ၏။ သူ၏လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းမှု၊ ကူညီအားပေးမှုကြောင့်သာ ကျွန်ုပ် သီရိလင်္ကာ ရောက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ညနေပိုင်းတွင် ကျွန်ုပ်တို့ လမ်းလျှောက်ထွက်သည့်အခါ နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ကုဿရနှင့်ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်စဉ်းစားထားသည့် ယုတ္တိ ယုတ္တာဟူသမျှ၊ အကြောင်းပြချက်ဟူသမျှကို ရာဟုလာက သူ၏အသိဉာဏ်ဆောက်ဖြင့် မှန်မှန်ညက်ညက်ဖြစ်အောင် ထွင်းဖောက် ခုတ်ထစ်ပစ်သည်။ သို့ဖြစ်လင့်ကစား ကျွန်ုပ်၏ကုဿရမှာ အသက်ထွက်မသွားပေ။ ကုဿရကား 'ဦးခေါင်းတစ်ထောင်' ရှိသူဖြစ်သည်။

တစ်နေ့သ၌ ထိုစာအုပ်၏ကဏ္ဍတစ်ခုကို ဖတ်ရင်းဖတ်ရင်းနှင့် ကျွန်ုပ်၏ကုဿရသည် ဇီဝိန်ချုပ်သွားသည်။ ယုတ္တိယုတ္တာတည်းဟူသော နံရံ၌မှီနေသည့် ကုဿရကို သတ်သူမှာ ထိုစာအုပ်ဖြစ်၏။ ထိုနေ့တွင် ကျွန်ုပ်သည် ကျွန်ုပ်၏ဒိုင်ယာရီစာအုပ်၌ 'ယနေ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိတ်က ဆင်ပြောင်ကို သတ်ပစ်လိုက်သည်' ဟူ၍ ရေးမှတ်ထားလိုက်သည်။

၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်နှလုံးကမ္ဘာလောကထဲ၌ ကိန်းအောင်းနေသည့် ထိုဆင်ပြောင်သည် ကိစ္စချောသွားသည်။ တစ်ဖန် ခေါင်းပြန်မထောင်တော့ပေ။

“ရာဟုလာအတွက် မချီနိုင် မချနိုင် ဖြစ်နေသော အလုပ်ကို ထိုစာအုပ်က စွမ်းဆောင်လိုက်သည်ဟုပင် ကျွန်ုပ် အထင်ရှိသည်။ ထိုစာအုပ်သာ ကြားမဝင်လျှင် ယနေ့ ကျွန်ုပ်သည် ဘိက္ခုအာနန္ဒာကောသလ္လာယန မဖြစ်ဘဲ ဘာဖြစ်နေမည်မသိပေ။

“ယင်း မပြောပလောက်သည့် စာအုပ်ငယ်သည် ကျွန်ုပ်၏ဘဝနှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ ကျွန်ုပ်၏ဘဝတွင် အရိပ်ထိုးနေသည့် စာအုပ်နှစ်အုပ် သုံးအုပ် ရှိသည့်အနက် ထိုစာအုပ်သည် တစ်အုပ်အပါအဝင် ဖြစ်၏။”

ဘိက္ခုအာနန္ဒာကောသလ္လာယနသည် ပထမက ကုဿရကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်သည့် ဟိန္ဒူဘုန်းကြီးဖြစ်သည်။ သူ၏ ရေးသားချက်အရ သူ၏

ဘဝရေစီးကြောင်း လမ်းပြောင်းသွားရာ၌ ထိုစာအုပ်၏ ပယောဂ မကင်းပေ။ ထိုစာအုပ်သည် ဤမျှထက်မြက်သည်။ ဤမျှ အားအစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံသည်။ ကလောင်သွားသည် ဓားသွားထက် ထက်၏ဟု ဆိုကြသည်မဟုတ်လော။

ထိုစာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုသူ အင်ဂါဆောသည် မည်ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးနည်း။ သူ့ဘဝတွင် မည်ကဲ့သို့သော ခရီးမှတ်တိုင်များကို ဖြတ်သန်း ကျော်လွှားလာရသနည်း။ သူ့အကြောင်းကို 'ဟောပြောချက်များနှင့်စာတမ်းများ' စာအုပ်၏အစ၌ 'ချာလက်ဘီဂိုဟမ်' ဆိုသူက အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားသည်။

“အင်ဂါဆောသည် အမေရိကန်ပြည်သား တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ၁၈၃၃ ခု ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့၌ နယူးယောက်ပြည်နယ် ယရက်စဒင်၌ သူ့ကို ဖွားမြင်သည်။ ၁၈၆၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့၌ အီဗာပါကာဆိုသူ နှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားပြီး ၁၈၉၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၁ ရက်နေ့၌ ကွယ်လွန်သွားသည်။ ကလေးဘဝက အင်ဂါဆောသည် အိမ်တွင်းမှာနေရသည် ထက် လဟာပြင်တွင် သွားလာလည်ပတ်နေရသည်ကို ပိုမိုနှစ်သက်သည်။ တစ်ခါတုန်းက သူ့ကို ကြိမ်းမောင်းမာန်မဲသည့် အဘိုးကြီးတစ်ဦးကို မုန့်ဖြင့် ပေါက်လိုက်ဖူးသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့ကို ကလေးဆိုးကလေးဟု ထင်မည် ဆိုက ထင်နိုင်ပေသည်။ အင်ဂါဆောသည် မိဘများ၏ အဆူအပူ၊ အကြိမ်းအမောင်းကိုလည်း သည်လောက်မခံရပေ။ ကောလိပ်ပညာကိုလည်း မသင်ကြားရပေ။ ထို့ကြောင့် ကံကောင်းသူတစ်ဦး ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေပေမည်။ အသက်ကြီးသောအခါ သူ့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကောလိပ်ပညာသည် ကျောက်တုံးများကို အရောင်တင်သော်လည်း စိန်များကိုမူ အရောင်မှေးမှိန်စေသည်” ဟု ပြောဆိုသည်။ ယင်းစကားမှာ စိန်၏စကားသာ ဖြစ်သည်။

အင်ဂါဆောသည် ဆယ့်ရှစ်နှစ်သား အရွယ်လောက်တွင် ဥပဒေပညာကို စတင်လေ့လာသင်ကြားသည်။ အချိန်အတန်ကြာမျှ ကျောင်းတစ်ကျောင်းတွင် ကျောင်းဆရာဝင်လုပ်၍ ထို့နောက် ရှေ့နေတစ်ဦး၏ရုံးတွင် စာရေးဖြစ်လာသည်။ နှစ်ဆယ့်တစ်နှစ် ကျော်ကျော်လောက် ရှိသောအခါ သူ့ကိုယ်တိုင် ရှေ့နေတစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။ ထိုအချိန်က သင်ခန်းစာများမှာ ယခုခေတ်လောက် တင်းကျပ်ခြင်း မရှိပေ။ သို့ရာတွင် အင်ဂါဆောသည်

မနေမနား လေ့လာသင်ကြားသည်။ ကြိုးစားအားထုတ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ စာဖတ်ရင်း မိုးစင်စင်လင်းသွားသည်။

၁၈၅၇ ခုနှစ်တွင် အင်ဂါဆောသည် အိလိနော့ပြည်နယ် မိုရီယာ၌ သူ့ညီအစ်ကိုတော်တစ်ယောက်နှင့်တွဲပြီး ရှေ့နေရုံးခန်းတစ်ခု ဖွင့်လှစ်သည်။ သူ၏ ထူးခြားလှသည့်အရည်အချင်းမှာ မကြာမီပင် ထင်ရှားပေါ်လွင်လာသည်။ သူ့ကို ငှားရမ်းသည့်အမှုသည်များ ပေါများလာသည်။ ရှေ့နေ ရှေ့ရပ်ခကို အဆမတန် တိုးတက်ပေးကြသည်။ ဆယ်နှစ်မရှိတရှိ အချိန်၌ပင် သူ့ကို အိလိနော့ပြည်နယ်အစိုးရ၏ အစိုးရရှေ့နေအဖြစ် ခန့်အပ်လိုက်သည်။ အမေရိကန်ရှိ အကျော်ဆုံး အတော်ဆုံး ဝတ်လုံကြီးများအနက် တစ်ဦးအပါအဝင် ဖြစ်လာသည်။

အင်ဂါဆောသည် သူဖတ်ထားသည့်အရာကို မည်သည့်အခါမျှ မေ့မသွားပေ။ သူ့သဘာဝကို နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် သိမြင်သည်။ ပရိယာယ် နိုင်နင်းသည်၊ တိကွဉာဏ်ရှိသည်၊ ထိုးထွင်းဉာဏ်ရှိသည်။ သူ၏ဩဇာ အရှိန်အဝါသည် တရားသူကြီးအပေါ်တွင် စူးရှနေသည်။ ဇေနဉာဏ် ထက် မြက်သည်။ သူ၏စကားပြောအရှိန်အဝါသည် စူးရှလှသည်ဖြစ်၍ ထိုခေတ် အဓိပတိ ရှေ့နေရှေ့ရပ်များသည်ပင် သူနှင့်ယှဉ်ပြိုင်ရမည်ဆိုလျှင် မဝံ့မရဲ ဖြစ်နေတတ်ကြသည်။

၁၈၉၈ ခုနှစ် အင်ဂါဆောသည် ပြည်နယ်တစ်နယ်၏ ဘုရင်ခံရာထူး အတွက် ယှဉ်ပြိုင်အရွေးခံရာ ရွေးကောက်ပွဲ၌ ရှုံးနိမ့်သွားသည်။ သူနှင့် ပြိုင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်က ပထမတွင် ပြိုင်ပွဲမဝင်ဟု ကြေညာထားသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ဘာသာမဲ့ တရားမဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတစ်ဦးကို ဆန့်ကျင်ဖို့အတွက် ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရပါသည်ဟု ဝါဒဖြန့်သည်။ အင်ဂါဆောသည် ဘုရင်ခံ ဖြစ်လိုသည့်ဆန္ဒ ပြင်းပြသော်လည်း မိမိ၏ယုံကြည်ချက်ကို သိုဝှက်ထားပြီး လျှင် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိအောင် မကြိုးစားခဲ့ပေ။ ဘာသာတရားကို ဝေဖန်သည့်အလုပ်မှာ အများစုက လက်ခံသဘောကျသည့် အလုပ်မဟုတ် ပေ။ ထို့ကြောင့် အင်ဂါဆောသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ရိုးသားသော လွတ် လပ်မှုကိုမြတ်နိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ခံရတတ်သည့် အပြစ်ဒဏ်မျိုးကို ခံသွားရ သည်။

အင်ဂါဆော၏ စစ်သည်ဘဝသည် တာမရှည်ပေ။ ၁၈၆၁ ခုနှစ်ကုန်လောက်တွင် အင်ဂါဆောသည် အိလိယော့ပြည်နယ် မြင်းစီးတပ်၏ ဗိုလ်မှူးကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံရသည်။ ဗိုလ်မှူးကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံရပြီးနောက် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် မိမိတပ်၏ တပ်မှူးအဖြစ်ဖြင့် တိုက်ပွဲထွက်ရသည်။ ၁၈၆၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ၌ သူ ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်သောတပ်သည် ဆယ်ဆပိုမိုများပြားသော ရန်သူတပ်၏ အပိုင်းခံရသဖြင့် ရဲဝံ့စွန့်စားစွာ ခုခံတိုက်ခိုက်ရင်းနှင့် လက်နက်ချ အညံ့ခံလိုက်ရသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် သူ၏ သူရသတ္တိနှင့်ပတ်သက်၍ သွားပုတ်လေလွင့် ပြောဆိုကြသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းသို့ပြောဆိုကြခြင်းမှာ အခြေအမြစ် လုံးဝမရှိပေ။

၁၈၇၅-၁၈၇၉ ခုနှစ်၌ ဥရောပခရီးထွက်သောအခါ အင်ဂါဆောသည် ဒစ်ကင်း၊ ဘာန်းတို့၏ အရေးအသားများကို ပိုမိုနှစ်သက်လာသည်။ အထူးအားဖြင့် ရှိတ်စပီးယား၏ လက်ရာများကို စွဲလမ်းလာသည်။ ရှိတ်စပီးယားနှင့်ပတ်သက်သော သူ၏ ဟောပြောချက်မှာ သူ၏ အကောင်းဆုံး ဟောပြောချက်တစ်ခုအဖြစ် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားခဲ့သည်။ ယင်းဟောပြောချက်သည် သူ၏ 'ဟောပြောချက်များနှင့် စာတမ်းများ' စာအုပ်၌ ပါရှိ၏။

အင်ဂါဆောသည် နပိုလီယန်၏ ဂူအနီး၌ရပ်လျက် တအံ့တဩ ငေးမောကြည့်ရှုနေသည်။ သို့ရာတွင် နပိုလီယန်ဟူသော အမည်နာမဖြင့် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားနေသည့် ထိုဘုန်းလက်ရုံးရှင် လူသတ်သမား၏ အဖြစ်ထက် ပြင်သစ်လယ်သမားတစ်ဦးဖြစ်သော နပိုလီယန်ကိုလည်းကောင်း၊ ခုံဖိနပ်စီးထားသော နပိုလီယန်ကိုလည်းကောင်း၊ သပျစ်နွယ်များတက်နေသည့် တဲအိမ်တွင်နေထိုင်သည့် နပိုလီယန်ကိုလည်းကောင်း၊ မိမိမယားကို ဘေးနားမှာထားပြီး သားသမီးများကို ဒူးပေါ် ပေါင်ပေါ်တင်ထိုင်နေသည့် နပိုလီယန်ကိုလည်းကောင်း ပိုမို၍အားကျနေသည်။ ယင်းအချက်ကား အင်ဂါဆော၏ အိမ်ထောင်သည် ဘဝမှ အလှတစ်ကွက်ကို လှစ်ပြသောအချက်တစ်ချက်ဖြစ်သည်။ သူ၏ အိမ်သည် စံပြအိမ်ဖြစ်သည်။ နူးညံ့သိမ်မွေ့ခြင်း၊ ရက်ရောခြင်းတို့ဖြင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ အလင်းရောင်လွှမ်းနေသည်။ ဧည့်ဝတ်ပျူငှာပြည့်ဝနေသည့် အမိုး၏ အောက်၌ မိသားစုလေးယောက် နေထိုင်ကြသည်။ သူ၏ အိမ်တံခါးမှာ မည်သည့်ဧည့်သည် အာဂန္တုအတွက်မဆို

ပွင့်နေသည်။ သူ သဘောထား ပြည့်ဝသည့်အကြောင်းမှာကား ရုပ်သိရွာသိ ဖြစ်သည်။

သူ၏အယူအဆများနှင့်ပတ်သက်၍ မည်ကဲ့သို့ပင်ထင်ထင် လူသား တစ်ယောက်အနေနှင့်ကား သူသည် တကယ့်တကယ် လေးစားထိုက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူ၏အမှန်တရားနှင့် တရားမှုကို ချစ်မြတ်နိုးပုံ၊ လွတ်လပ်မှုကို နှစ်သက်လိုလားပုံ၊ လူမှုရေးအခြေအနေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အတွက် စိတ်အားထက်သန်ပုံမှာ သူ၏ရေးသားချက်များ၌ ပေါ်လွင်ထင် ရှားနေသည်။

တရားဟောဆရာ၊ စကားပြောဆရာအဖြစ်နှင့် အင်ဂါဆော၏အဆင့် မှာ မြင့်လှပေသည်။ ဘယ်အချိန် ဘယ်ရာသီဥတု၌မဆို သူ၏ တရားဟော ခန်းဆောင်မှာ တရားနာပရိသတ် ပြည့်လျှံမသွားသည် မရှိပေ။ ဟောပြော သည့်အတွက် ရသည့်သူ၏ဝင်ငွေမှာ အမေရိကန်သမ္မတ၏ဝင်ငွေထက် နှစ်ဆပိုသည်။ သူ့ဘဝ၏ နောက်ပိုင်း အနှစ် ၅၀ အတွင်း၌ သူ၏ဝင်ငွေမှာ ထိုအချိန် အမေရိကန်၌ရှိသော အတော်ဆုံးစကားပြောဆရာ၊ တရားဟော ဆရာ ၂၀ တို့၏ဝင်ငွေထက်ပင် များသည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။

သို့ရာတွင် အင်ဂါဆောသည် မည်သည့်အခါမှ ဥစ္စာကြေးငွေ စုဆောင်းသိုမှီးလိုသည့်ဆန္ဒ မရှိပေ။ သူ ကွယ်လွန်သွားသောအခါ မြေကွက် လပ်ကလေးတစ်ကွက်မျှသာ သူ့ပိုင်ပစ္စည်းအနေနှင့် ကျန်ရှိသည်။ သူ့ဘဝ တစ်သက်တာ၌ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ ရွှင်လန်းချမ်းသာရေးကိုသာ စိတ်စော သည်။ ကျေးဇူးဥပကာရတင်ရှိနေသော များစွာသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နှလုံး အတွင်း၌ သူ၏ရုပ်လုံးသဏ္ဍာန်သည် အစဉ်ကိန်းအောင်းနေသည်။

တစ်စုံတစ်ခု ဟောပြောသည့်အခါ သူ၏စိတ်အာရုံသည် ပညာရှင် အသိုင်းအဝိုင်းဆီ ရောက်မနေပေ။ လမ်းပေါ်ကလူတွေဆီသို့သာ ရောက်နေ သည်။ ယင်းအချက်သည် အဟောအပြော၌ သူ့အား အောင်မြင်မှုရစေသည့် အကြောင်းတစ်ကြောင်းဖြစ်သည်။

‘ဟောပြောချက်များနှင့် စာတမ်းများ’ စာအုပ်သည် အင်ဂါဆော၏ တော်လှန်သော အတွေးအခေါ်အယူဆများကို ဖော်ပြထားသည့်စာအုပ်ဖြစ် ၏။ သူ၏အယူအဆများကား ရဲရင့်၏၊ ပြတ်သား၏၊ ဆန်းသစ်၏။ ရှေး

ဟောင်းစဉ်လာကို တော်လှန်ထား၏။ ပြည်သူ့အကျိုး လူထုအကျိုး ဦးတည်
၏။ ထိုစာအုပ်၏ 'အမှန်တရား' အမည်ရှိ ကဏ္ဍတစ်ခု၌ အောက်ပါစကား
အချို့ပါရှိ၏။

အမှန်တရားသည် ကမ္ဘာလောက၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဥစ္စာနေဖြစ်
သည့် အမှန်တရားကို ရှာဖွေခြင်းထက် မြင့်မြတ်သောအလုပ်ဟူ၍မရှိပေ။
တိုးတက်ခြင်း၏ တောက်ပနေသော ဗိမာန်၏ အုတ်မြစ်သည် အမှန်တရားဖြစ်
သည်။ ကိုယ်ထည်သည် အမှန်တရားဖြစ်သည်။ အမှန်တရားတစ်ခုခုကို
ရှာဖွေစူးစမ်းသူသည် အမိုက်မှောင်အတွင်း၌ အလင်းရောင်ဖြန့်သူပင်ဖြစ်
သည်။ အမှန်တရားကို ရှာဖွေစူးစမ်းခြင်းဖြင့် ရရှိလာသည့် အတွေ့အကြုံ
အားဖြင့် ရရှိနိုင်သည်။ ဆင်ခြင်စဉ်းစားခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်သည်။

အကြင်သူသည် ရှာဖွေစူးစမ်းသူတစ်ဦးဦးကို ဤလောက၏ အပြစ်
ဒဏ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တမလွန်လောက၏ အပြစ်ဒဏ်ဖြင့်ဖြစ်စေ ခြိမ်းခြောက်၏။
ထိုသူသည် လူသားတို့၏ ရန်သူဖြစ်သည်။ ထိုသူသည် မိမိလူသားမိတ်ဆွေ
များအား သစ္စာဖောက်သူဖြစ်သည်။

မိမိမျက်မှောက် ရောက်လာသော မည်သည့်ပြဿနာကိုမဆို ဘက်
လိုက်ခြင်းမရှိဘဲ အဂတိလိုက်စားခြင်းမရှိဘဲ ဆင်ခြင်စဉ်းစားသင့်သည်။
(လူ၏ ရည်ရွယ်ချက်သည်) လူ၏ တစ်ခုတည်းသော ရည်ရွယ်ချက်သည်
အမှန်တရားကို သိမြင်ရေးသားခြင်းလျှင် ဖြစ်သင့်သည်။ အထောက်အထား
များကို ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင် တိုင်းထွာမှုကို ရိုးသားစွာဖြင့် အသိဉာဏ်တည်း
ဟူသော ချိန်ခွင်ပေါ်တင်လျက် ချိန်ကြည့်သင့်သည်။ ချစ်ခြင်း၊ သို့မဟုတ်
မုန်းခြင်း၏ ဩဇာလွှမ်းမနေသော ချိန်ခွင်ပေါ်တွင် တင်လျက် ချိန်ကြည့်သင့်
သည်။ မိမိအသိဉာဏ်က အမှန်တရားဟူ၍ လက်မခံသော မည်သည့်အရာ
ကိုမဆို ဂရုမထားသင့်ပေ။

အကြင်သူတို့သည် အသိဉာဏ်ပညာရှိ၏၊ တကယ်ရိုးသား၏၊
အဆင်အခြင် အစဉ်းအစားနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူတို့သည် အရေအတွက်အား
ဖြင့် သို့မဟုတ် အများဆန္ဒအားဖြင့် လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်ထား၍ ရသူများမဟုတ်
ပေ။ ဤအရာသည်ကား အမှန်တရားဖြစ်၏ဟူ၍ မိမိကိုယ်တိုင် တကယ်
တမ်းယုံကြည်သည့် အရာများကိုသာ လက်ခံသည်။ ရှေးဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်

တို့၏ အယူဝါဒလမ်းစဉ်များကိုပင် ဖြစ်စေ အသိဉာဏ်နှင့်မကိုက်လျှင် မဟပ်
မိလျှင် အလေးမပြု ဂရုမထားကြပေ။ အရပ်မျက်နှာ ထက်ဝန်းကျင်၌ အမှန်
တရားကို ရှာမှီးကြသည်။ အမှန်တရားကို တွေ့မြင်သောအခါ ဝမ်းပန်း
တသာဖြင့် ခံယူသည်။ ဤကား ရိုးသား၍ အသိဉာဏ်ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့၏ တစ်ခုတည်းသောလမ်းဖြစ်၏။ ထိုသူတို့အတွက် တခြားလမ်းမရှိပေ။

‘ဘယ်လမ်းလိုက်မည်နည်း’ အမည်ရှိသည့် အခြားကဏ္ဍတစ်ခု၌
လည်း အောက်ပါစကားအချို့ ပါရှိသည်။

လမ်းနှစ်သွယ်ရှိသည်။ တစ်လမ်းမှာ သဘာဝအတွင်းကလမ်းဖြစ်
သည်။ အခြားလမ်းတစ်လမ်းမှာ သဘာဝအပြင်ဘက်က လမ်းဖြစ်သည်။
လမ်းတစ်လမ်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့ နေထိုင်လျက်ရှိသော ကမ္ဘာလောကအတွက်
အသက်ရှင်ရန်ဖြစ်သည်။ အခြားလမ်းတစ်လမ်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်မှန်း
တောင့်တလျက်ရှိသော ကျွန်ုပ်တို့ မည်သို့မှ ကမ္ဘာလောကအတွက် အသက်
ရှင်ရန်ဖြစ်သည်။ လမ်းတစ်လမ်းမှာ ဆင်ခြင်စဉ်းစားရန်ဖြစ်သည်။ စူးစမ်း
ရှာဖွေရန်ဖြစ်သည်။ မျက်စိဖွင့်ကြည့်ရန်ဖြစ်သည်။ အခြားလမ်းတစ်လမ်းမှာမူ
ယုံကြည်ရန်ဖြစ်သည်။ နာယူရန်ဖြစ်သည်။ နောက်လိုက်ရန်ဖြစ်သည်။
လမ်းတစ်လမ်းမှာ စဉ်းစားတွေးခေါ်ခြင်းကို ရာပေလွင်ပေါ်တင်ရန်ဖြစ်သည်။
တကယ်ဖြစ်ပျက်သော အဖြစ်အပျက်များကို ယုံကြည်ရန်ဖြစ်သည်။ အခြား
လမ်းတစ်လမ်းမှာမူ မျက်ကန်းယုံကြည်မှု၏ ဦးခေါင်းပေါ်၌ သရဖူဆောင်း
ပေးရန်ဖြစ်သည်။ ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် အသက်ရှင်ရန်ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်သည် ငြိမ်းချမ်းသော ကမ္ဘာလောကတစ်ခုကို မြင်သည်။
ထိုကမ္ဘာလောက၌ လုပ်အားအတွက် ဆုလာဘ် သို့မဟုတ် လုပ်ခအပြည့်အဝ
ရရှိသည်။ ထိုကမ္ဘာလောက၌ အကျဉ်းထောင်မရှိပေ။ ထိုကမ္ဘာလောက၌
ဆင်းရဲသား ကျောမွဲများအား အလုပ်ခိုင်းသည့်အိမ်များမရှိပေ။ ထိုကမ္ဘာ
လောက၌ အရူးထောင်မရှိပေ။ ထိုကမ္ဘာလောက၌ ကြိုးစင်တင်မသတ်ပေ။
ထိုကမ္ဘာလောက၌ ရိုးသားသော မိန်းမပျိုသူဆင်းရဲသည် မကောင်းမှုနှင့်
သေခြင်း နှစ်မျိုးအနက် မည်သည့်အရာကိုမှ မရွေးရပေ။ ကျွန်ုပ်သည် ကမ္ဘာ
လောကတစ်ခုကို မြင်သည်။ ထိုကမ္ဘာလောက၌ ဖုန်းတောင်းယာစကားများ
လက်ဖြန့်မတောင်းခံပေ။ ထိုကမ္ဘာလောက၌ ကပ်စေးနဲ့သူများသည်

အကြင်နာမဲ့သော မျက်လုံးများဖြင့် မျက်စောင်းခဲမကြည့်ပေ။ ထိုကမ္ဘာ
 လောက၌ ချို့တဲ့ခြင်း၏ ကြင်နာဖွယ်ညည်းညူသံကို မကြားရပေ။ ထိုကမ္ဘာ
 လောက၌ တရားခံ၏ ညှိုးခြောက်နေသောမျက်နှာကို မတွေ့ရပေ။ ထိုကမ္ဘာ
 လောက၌ မုသားပြောသော နှုတ်ခမ်းမရှိပေ။ ထိုကမ္ဘာလောက၌ အကြင်နာမဲ့
 သောမျက်လုံးများမရှိပေ။

မိမိနှင့် နေရူး

မြောက်ဥက္ကလာပမြို့နယ်၊ ရွှေပေါက်ကွဲမြို့သစ်၌ ဆောက်လုပ်သော ကျွန်တော့်စာကြည့်တိုက်ကို အိန္ဒိယကဗျာဆရာကြီး ရာဇိန္ဒြာနတ်တဂိုး၏ ‘ရှန်တီနိကေတန်’ အမည်ကိုယူလျက် ‘ပါရဂူ ရှန်တီနိကေတန်’ ဟု အမည်ပေးထားသည်။ ရှန်တီနိကေတန်သည် ငြိမ်းချမ်းရေးဗိမာန်ဟု အနက်အဓိပ္ပာယ်ထွက်သည်။ တဂိုး၏ ရှန်တီနိကေတန် ရောက်သွားစဉ်က ငြိမ်းချမ်းမှုအပြည့်ရှိနေသော အိန္ဒိယ၏ နိုင်ငံတကာစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုတက္ကသိုလ် ရှန်တီနိကေတန်ကို အလွန်အမင်း နှစ်ခြိုက်သဘောကျခဲ့သည်။

တဂိုးတည်ထောင်ထားသော ရှန်တီနိကေတန်ကို အလွန်အမင်း နှစ်ခြိုက် သဘောကျသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တဂိုး၏ ဝတ္ထုများကို မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုသူ တစ်ယောက်ဖြစ်၍လည်းကောင်း တဂိုးကိုဂုဏ်ပြုပြီး ကျွန်တော့်စာကြည့်တိုက်ကို ပါရဂူရှန်တီနိကေတန်ဟု အမည်မှည့်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ‘ပါရဂူ ရှန်တီနိကေတန်’ အမည်သည် မြန်မာများအတွက် ထူးခြားမှုမရှိလှသော်လည်း အိန္ဒိယအမျိုးသားများအတွက်မူ အိန္ဒိယကဗျာဆရာကြီး တဂိုးကို ဂုဏ်ပြုပြီး မှည့်ထားသောအမည်ဖြစ်၍ ဝမ်းသာအားရ ကြိုဆိုကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အိန္ဒိယသံအမတ်ဟောင်း ရှရိဘတ္တိယကုမာရ

သည် ပါရဂူ ရှန်တီနိကေတန် စာကြည့်တိုက်သို့ အိန္ဒိယအစိုးရ၏ အလှူဒါန အဖြစ် ဟိန္ဒူနှင့် အင်္ဂလိပ်စာအုပ် အုပ်ရေ ၄၀၀ လောက် လာရောက်လှူဒါန်း သွားသည်။

ပါရဂူ ရှန်တီနိကေတန် စာကြည့်တိုက်ကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်မှာ ၂ နှစ် ရှိသွားပြီ။ စတင်ဖွင့်လှစ်စဉ်က ပါရဂူ၏ စာအုပ် ၅၀၀၀ ဖြင့် မတည်ဖွင့်ခဲ့ ခြင်းဖြစ်သော်လည်း ယခုအခါ၌ ပါရဂူရှန်တီနိကေတန် စာကြည့်တိုက်၌ ရှိသော စာအုပ်အရေအတွက်သည် ၄၀၀၀၀ နီးပါးမျှရှိသွားပြီ။ ယင်းစာအုပ် များမှာ ဘာသာရပ်အမျိုးမျိုးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ရေးထားသောစာအုပ်များ ဖြစ် ပြီး အချို့စာအုပ်များမှာ ရှားပါးစာအုပ်များဖြစ်ကြသည်။

ပါရဂူ ရှန်တီနိကေတန်စာကြည့်တိုက်၏ ထူးခြားချက်တစ်ခုမှာ ဘာသာစကား ၇ မျိုးဖြင့် ရေးသားထားသော စာအုပ်များ ထားရှိနိုင်ခြင်းဖြစ် သည်။ ပါဠိ၊ မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်၊ ဟိန္ဒူ၊ သက္ကတ၊ ဂျပန်၊ ဆင်ဂလီ (ရှေးဟောင်း သီရိလင်္ကာ)ဘာသာစကား အမျိုးပေါင်းစုံလင်စွာဖြင့် ရှိသော စာကြည့်တိုက် သည် မြန်မာနိုင်ငံ၌သာမက နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များ၌ပင် ရှာမှရှားသော စာကြည့်တိုက်မျိုး ဖြစ်နေပေလိမ့်မည်။

ပါရဂူ ရှန်တီနိကေတန် စာကြည့်တိုက်၌ ရှိသောစာအုပ်များသည် ယင်းကဲ့သို့ ဘာသာရပ်အမျိုးမျိုး၊ ဘာသာစကားအမျိုးမျိုးဖြင့် ရေးထားသော ရှားပါးစာအုပ်များဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံတက္ကသိုလ်များရှိ အရှေ့တိုင်းပညာဌာန များမှ ပီအိပ်ချ်ဒီကျမ်းစာအတွက် သုတေသနပြုသော ဆရာ၊ ဆရာမများ သည် ပါရဂူ ရှန်တီနိကေတန်သို့ မလာဘဲနေ၍ မဖြစ်သည့်အခြေအနေမျိုး ရောက်နေသည်။ ပါရဂူ ရှန်တီနိကေတန်က မွေးထုတ်ပေးလိုက်သော ပီအိပ်ချ်ဒီ ဘွဲ့ရ ဆရာ၊ ဆရာမများ၏အရေအတွက် မနည်းတော့ပေ။ စာကြည့်တိုက်အတွက် မှတ်တမ်းစာအုပ်၌ ရေးသားမှတ်တမ်းတင်ထား သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ အကြီးဆုံးစာကြည့်တိုက် တစ်တိုက်ဖြစ်သော ပါရဂူ ရှန်တီနိကေတန် စာကြည့်တိုက်ကို တည်ထောင်နေစဉ်ကာလအတွင်း ပါရဂူ ရှန်တီနိကေတန်နှင့်အတူ အခြားစာကြည့်တိုက်များ ဖြစ်မြောက်အောင်မြင် ရေးအတွက်လည်း တတ်အားသရွေ့ အားပေးကူညီလျက်ရှိနေသည်။ ယင်း

ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သံလျင်မြို့နယ်၊ လဟာရက်ရွာ အလယ်တန်းကျောင်းနှင့် လဟာရက်ရွာအတွက် 'ပါရဂူ စာကြည့်တိုက်' တည်ထောင်ပေးခဲ့သည်မှာ နှစ်အတန်ကြာသွားပြီ။ ဟင်္သာတမြို့နယ် ဦးဖိုးကျား၏ဇာတိ နိဗ္ဗာန်ရွာ၌ ဦးဖိုးကျားစာကြည့်တိုက်အတွက် နာယကအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီးလျှင် တခြား ကိစ္စအဝဝအတွက် စွမ်းနိုင်သလောက် အားပေးကူညီခဲ့သည်။ ရာပြည့် ဦးဖိုးညွန့်၏ ဇာတိရပ်ရွာတွဲဖက်အထက်တန်းကျောင်း၌လည်း 'ပါရဂူစာကြည့်တိုက်' ဆောက်လုပ်ရန်အတွက် တတ်အားသမျှ အားပေးကူညီခဲ့သည်။ ရွှေပေါက်မြို့သစ်တွင် ဖွင့်လှစ်ထားသော ရပ်ကွက်စာကြည့်တိုက်များနှင့် ကျောင်းစာကြည့်တိုက်များအားလည်း အကူအညီပေးနေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံအဝန်း စာကြည့်တိုက်များ ဖြစ်မြောက်ပေါ်ထွန်းရေးအတွက် တစ်ဖက်တစ်လမ်းက ကြိုးစားအားထုတ်နေစဉ် တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် မကြာမီက အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ နယူးဒေလီမြို့မှ စာတစ်စောင် ရောက်လာသည်။ နယူးဒေလီရှိ နေရူးအမှတ်တရပြတိုက်နှင့် စာကြည့်တိုက် (Nehru Memorial Museum & Library) မှပေးသောစာဖြစ်သည်။ စာထဲတွင် နေရူးစာကြည့်တိုက်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အကြီးဆုံးစာကြည့်တိုက်ကြီး ဖြစ်ရုံမျှမက ဒေလီမြို့တော်၏ အသိဉာဏ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ခေတ်ပြိုင် သင်ကြားလေ့လာမှုများ၏ ဗဟိုအချက်အချာနေရာလည်း ဖြစ်နေကြောင်း၊ လွန်ခဲ့သော နှစ်အနည်းငယ်ကစပြီး နေရူးစာကြည့်တိုက်တွင် ပညာရပ်အမျိုးမျိုးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးခြင်း စသော လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း၊ ဟိန္ဒူဘာသာနှင့်ပတ်သက်၍လည်း နိုင်ငံတကာ အဆင့်မီ စာတမ်းဖတ်ပွဲများ ကျင်းပခြင်း စသော လုပ်ငန်းများကို ပြုလုပ်လာခဲ့ကြောင်း၊ ၂၀၀၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၇ ရက်မှစပြီး ၂၉ ရက်အထိ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များ၌ရှိသော "ဟိန္ဒူ၏ အခြေအနေနှင့် ဖြစ်နိုင်ခြေများ" ခေါင်းစဉ်ဖြင့် နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ စာတမ်းဖတ်ပွဲကျင်းပဖို့ ရည်ရွယ်ကြောင်း၊ ဆရာအနေနှင့် ယင်းစာတမ်းဖတ်ပွဲတွင် ကာယကံမြောက်ပါဝင်ပြီး နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များ၌ ဟိန္ဒူသင်ကြားမှု၊ သုတေသနပြုလုပ်မှုအစဉ်အလာ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် စာတမ်းတစ်ခု တင်သွင်းစေလိုကြောင်း ရေးသားဖော်ပြထားသည့် ဖိတ်စာဖြစ်သည်။

ယင်းဖိတ်စာကို ဖော်ပြနေခြင်းမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ် ဂျဝါဟလာ နေရူးသည် မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ စာကြည့်တိုက်နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဆက်သွယ်မှု ရှိသည်ဆိုသည့် အကြောင်းကို ဖော်ပြလို၍ဖြစ်သည်။

ဝန်ကြီးချုပ် ပဏ္ဍာန်နေရူးနှင့် ကျွန်တော် ဆုံဖူးသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ် ကုန်လောက်က ဒေလီမြို့၌ ကျင်းပပြုလုပ်သော အာရှစာရေးဆရာများ ညီလာခံ သွားရောက်တက်စဉ်၊ အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် နေရူးနှင့် ဆုံခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံတကာနှင့်ပတ်သက်သော အခမ်းအနားများ၌ ဆုံရခြင်း မျိုးမဟုတ်ပေ။ အာရှစာရေးဆရာများ ညီလာခံကို ဝန်ကြီးချုပ် ပဏ္ဍာန်နေရူး လာမဖွင့်ဘဲ ဒုသမ္မတ ရာမာကရစ်ရှန လာဖွင့်သည်။ ထိုအချိန်အတော အတွင်း၌ပင် သာသနာ ၂၅၀၀ အထိမ်းအမှတ် ကျင်းပပြုလုပ်သော ကမ္ဘာ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကွန်ဖရင့်သို့လည်း ရောက်သွားသည်။ ယင်းကွန်ဖရင့်၌ ပဏ္ဍာန် နေရူး လာဖွင့်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားသော်လည်း ဒုသမ္မတ ရာမာကရစ် ကပင် လာရောက်ဖွင့်ပေးသည်။ သမ္မတ ရာဂျိန္ဒရာပရာဆတ်က သမ္မတအိမ် တော်၌ အာရှစာရေးဆရာများ ညီလာခံ တက်ရောက်လာကြသူများကို ပင့် ဖိတ်ပြီး လက်ဖက်ရည်ပွဲဖြင့် ဧည့်ခံကျွေးမွေးသည်။ ယင်းအခမ်းအနား၌ လည်း ဝန်ကြီးချုပ် ပဏ္ဍာန်နေရူး တက်ရောက်လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ထား သော်လည်း တက်ရောက်လာခြင်းမရှိပေ။ ဝန်ကြီးချုပ် ပဏ္ဍာန်နေရူးနှင့် တွေ့ မည့်တွေ့တော့ ကျွန်တော်၏ အသိကျွမ်းဖြစ်သူ စာရေးဆရာလည်း စာရေး ဆရာ၊ မြို့မျက်နှာဖုံးလည်း မြို့မျက်နှာဖုံး၊ အထက်လွှတ်တော်အမတ် ဆုတ် ဂိုဝိန္ဒဒါဆ်၏ အိမ်၌ ဆုံခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် နယူးဒေလီ ရောက်နေစဉ် ဂိုဝိန္ဒဒါဆ် သူ့မွေးနေ့ကျင်းပ သည်။ ကျွန်တော့်ကိုဖိတ်သဖြင့် သူ့အိမ် ရောက်ရှိသွားသောအခါ သူ့အိမ်၌ ပဏ္ဍာန်နေရူးနှင့်ဆုံပြီး စကားပြောခဲ့ရသည်။ ယင်းမွေးနေ့ပွဲ၌ ပဏ္ဍာန်နေရူး သည် ပြောနေကျ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် မိန့်ခွန်းမပြောဘဲ ဟိန္ဒူဘာသာဖြင့် မိန့်ခွန်းပြောသည်။

ယခုမြန်မာနိုင်ငံ၏ စာကြည့်တိုက်များ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် တစ်ဖက်တစ်လမ်းက ကြိုးစားအားထုတ်နေစဉ် နေရူးအထိမ်းအမှတ်ပြတိုက်

နှင့် စာကြည့်တိုက်က ကျင်းပပြုလုပ်သော စာပေနှင့်ပတ်သက်သည့် အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်ရန်ဖိတ်သည့် ဖိတ်ကြားစာရရှိသောအခါ စာကြည့်တိုက်နှင့် စာပေအခြေခံအရလည်း မိမိနှင့်နေရူး အဆက်အသွယ်ရှိနေပါကလားဟု ထင်မှတ်အောက်မေ့သွားသည်။

ကြက်ခြေနီ မောင်ထိန်လင်း

လွန်ခဲ့သော သုံးလေးနှစ်ခန့်က ထီးချိုင့်မြို့နယ် ပန်းမြိုင်ရွာ၌ မဖြစ်ဖူး
မြဲ ထူးကဲသောအဖြစ်အပျက်တစ်ခု ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည်။

တစ်နေ့သောအခါ၌ ပန်းမြိုင်ရွာချောင်းထဲတွင် ကူးတို့လှေကလေး
တစ်စင်းသည် တစ်ဖက်ကမ်းမှ အခြားတစ်ဖက်ကမ်းသို့ ကူးသွားသည်။
ချောင်းမှာ မကျဉ်းလွန်း မကျယ်လွန်းဖြစ်၍ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ရောက်အောင်
အချိန်အတန်ကြာ လှေကို လှော်ခတ်နေရသည်။ လှေပေါ်တွင် လှေလှော်သူ
တစ်ယောက်၊ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားရောက်မည့် ခရီးသည်လေးယောက်
ပါလာသည်။ တစ်ယောက်မှာ ၁၆ နှစ်အရွယ် ကိုးတန်းကျောင်းသားလေး
ဖြစ်သည်။ ကျန်သုံးယောက်ထဲက နှစ်ယောက်မှာ တစ်ဖက်ကမ်းကူးမည့်
ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ကျန်တစ်ယောက်မှာ တစ်ဖက်ကမ်းသို့
အလုပ်ကိစ္စနှင့်သွားရမည့် လူရွယ်တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။

လှေကလေးသည် ချောင်းလယ်ရောက်ရှိလာသည်။ ထိုအခိုက် မမျှော်
လင့်ဘဲ မိုးအုံ့လာသည်။ လေတိုက်လာသည်။ လေတိုက်သည့်နှုန်းမှာ နှေး
ရာမှ မြန်လာသည်။ အရှိန်အဟုန် အားပျော့ရာမှ အရှိန်အဟုန် အားကောင်း
လာသည်။ လေရိုးရိုးတိုက်နေရာမှ လေမုန်တိုင်းအသွင် ဆောင်လာသည်။
မိုးလည်း မမျှော်လင့်ဘဲ တစ်ခဏအတောအတွင်း၌ပင် သည်းထန်စွာ ရွာ

သွန်းသည်။ မိုးနှင့် လေမုန်တိုင်းသည် ငြိမ်သက်နေသော ချောင်းကို ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲသွားအောင် ပြုလုပ်လိုက်သည်။ လှိုင်းငြိမ်သက်နေသောရေပြင်တွင် လှိုင်းလုံးများ တစ်စတစ်စကြီးလာသည်။ လေမုန်တိုင်းနှင့် လှိုင်းလုံးကြီးများသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပေးအယူလုပ်နေကြသည်။ မမျှော်လင့်ဘဲ လှိုင်းလေထန်လာသောအခါ တစ်ဖက်ကမ်းကူးနေသော လှေကလေးသည် ချောင်းလယ်၌ တလူးလူးတလိမ့်လိမ့် ဖြစ်နေသည်။ လှေကလေးသည် လှိုင်းလုံးကြီးများကြားထဲတွင် ပေါ်လာလိုက်၊ ပျောက်သွားလိုက်ဖြစ်နေသည်မှာ လှိုင်းလုံးကြီးများက လှေကလေးကို ကျီစယ်နေသလားဟု အောက်မေ့နေရသည်။

ရာသီဥတု ရုတ်တရက် အခြေအနေဆိုးလာသည့်အတွက် ချောင်းလယ်ခေါင်တွင် တလူးလူးတလိမ့်လိမ့်ဖြစ်နေသော လှေကလေးပေါ်တွင် ပါလာသော ကူးတို့လှေသမားမှတစ်ပါး တခြားခရီးသည်များသည် ထိတ်ထိတ်ပျာပျာ ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ မောင်ထိန်လင်း အမည်ရှိ ကျောင်းသားလူငယ်ကလေးကမူ တုန်လှုပ်ကြောက်ရွံ့သွားခြင်းမရှိဘဲ အကဲခတ်နေသည်။ လှေပေါ်၌ပါလာသော ဇနီးမောင်နှံမှာ အရေအတွက်နှစ်ယောက်ဟု ထင်ရသော်လည်း အမှန်က နှစ်ယောက်မကပေ။ သူတို့နှစ်ယောက်ပေါင်းလိုက်လျှင် အရေအတွက် နှစ်ယောက်မျှသာမက သက်ရှိလူသားအရေအတွက် သုံးယောက်ဖြစ်နေသည်။ ဇနီးဖြစ်သူမှာ ကိုယ်ဝန်အရင့်အမာနှင့်ဖြစ်နေ၍ ဝမ်းဗိုက်ထဲက သက်ရှိလူသား တစ်ယောက်နှင့်ပေါင်းလိုက်လျှင် မိဘနှစ်ပါးနှင့် ဝမ်းဗိုက်ထဲက ဖွားမည့်ဆဲဆဲဖြစ်နေသော ကလေးငယ်ပါနှင့် အရေအတွက် သုံးယောက်ရှိသည်ဟု ဆိုရလိမ့်မည်။

အခြေအနေမှာ တစ်စထက်တစ်စ ဆိုးလာသောကြောင့် လှိုင်းလုံးကြီးများကြားတွင် လှေကလေးမှောက်ပြီး လှေပေါ်တွင်ပါလာသော သက်ရှိလူသားအားလုံး လှိုင်းလုံးကြီးများကြားထဲက ရေသင်္ချိုင်းထဲတွင် မြုပ်လိုက်ရဖို့ တည်းတည်းကလေးဖြစ်နေသည်။

ဤတွင် လှေသမားက သူ၏လှေနှင့် လှေစီးခရီးသည်များ လေဆား၊ ရေဆားက လွတ်မြောက်လျက် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ချောချောမောမော ရောက်ရှိသွားနိုင်ရန် အကြံတစ်ခုရရှိလာသည်။ လှေပေါ်တွင် ပါလာသောခရီးသည်

များ၏အလေးဒဏ်ကို လျှော့ပစ်လိုက်လျှင် လှေမှောက်မည့်ဘေးအန္တရာယ်က လွတ်ကင်းနိုင်လိမ့်မည်ဟု အကြံရသည်။ သူ၏အကြံကို ထုတ်ဖော် ပြောပြသောအခါ သူ၏အကြံအတိုင်း လိုက်နာရမည်ဆိုလျှင် လှေပေါ်ပါလာသော ခရီးသည်တစ်ယောက်ယောက် ရေထဲ ခုန်ချလိုက်ဖို့ပင်ရှိသည်။ ယင်းသို့ပြုလုပ်ရန်မှာ အသက်စွန့်ရမည့် အလုပ်ဖြစ်သည့်အတွက် မည်သူကမျှ သူရဲကောင်းလုပ်လိုသည့်ဆန္ဒ မပြပေ။ အားလုံး မျက်စိမျက်နှာ ညှိုးငယ်စွာဖြင့် တုတ်တုတ်မျှပင် မလှုပ်ပေ။

ဤတွင် အသက်စွန့်ပြီး ခရီးသည်များကို ကယ်လိုသည့်စိတ်ရှိသူတစ်ဦး ပေါ်လာသည်။ ယင်းတစ်ဦးမှာ အသက်အငယ်ဆုံး မောင်ထိန်လင်းခေါ် ကိုးတန်းကျောင်းသားလေးဖြစ်သည်။ မောင်ထိန်လင်းသည် သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းနေသော မိုးနှင့် အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာ တိုက်ခတ်နေသော မုန်တိုင်းကို တစ်ချက်စောင်းငဲ့ကြည့်လိုက်ပြီးလျှင် လှေပေါ်၌ပါလာသောခရီးသည်တစ်ယောက်စီတစ်ယောက်စီ၏ မျက်နှာကိုလည်း လှမ်းကြည့်လိုက်သည်။ မောင်ထိန်လင်း၏ မျက်လုံး တစ်ခဏမျှ စူးစိုက်ရောက်ရှိသွားသူမှာ ကိုယ်ဝန်အရင့်အမာကြီးနှင့် အမျိုးသမီးကိုကြည့်ရင်း ဝမ်းဗိုက်ထဲက ကလေးငယ်ဆီသို့ လည်း အာရုံရောက်သွားသည်။ ယင်းသို့ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လှေပေါ်က ခရီးသည်များကို တစ်ချက်အကဲခတ်ပြီးလျှင် မောင်ထိန်လင်းသည် ဘာမပြော ညာမပြော ရေထဲ ဝုန်းခနဲ ခုန်ချလိုက်သည်။

လှေလည်း ပေါ့သွားသည်။ မုန်တိုင်းလည်း ရပ်သွားသည်။ မိုးလည်း စဲသွားသည်။ လှေကလေးသည် အန္တရာယ်အမျိုးမျိုးကြားထဲက တစ်ဖက်ကမ်းရောက်သွားသည်။ လှေကလေးပေါ်က ခရီးသည်များ လိုရာထွက်သွားကြသည်။ ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦးလည်း အနီးအနားရှိ ဆေးခန်းတန်းသွားကြသည်။ ဇနီးမောင်နှံနှစ်ယောက် တစ်ဖက်ကမ်းသို့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျန်းမာရေးဆေးခန်း၌ရှိသော သူနာပြုဆရာမထံတွင် ကလေးမျက်နှာ မြင်ရန်ဖြစ်သည်။

ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦး ဆေးပေးခန်းရောက်ရှိသွားပြီးနောက် မကြာခင် 'အူဝဲ' ဟူသောအသံ ကြားရသည်။ 'ဇာတိ' နှင့် 'မရဏ' သည် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ အူဝဲအသံမှာ ဇာတိ၏ အမှတ်လက္ခဏာဖြစ်

ပြီး လှိုင်းလုံးကြီးများထဲတွင် မောင်ထိန်လင်း စုပ်စမြုပ်စပျောက်သွားပြီး ပြန်မပေါ်လာခြင်းမှာ မရဏ၏ လက္ခဏာဖြစ်သည်။

မောင်ထိန်လင်းသည် ရေထဲက ပြန်ပေါ်မလာတော့ဘဲ အစအန ပျောက်သွားပြီဖြစ်၍ ပြန်လမ်းမရှိတော့ဘဲ နိဂုံးချုပ်သွားပြီဟု ထင်မှတ်ယူဆ ရသည့်အတိုင်း အိမ်သူအိမ်သားများက ဆွမ်းသွတ်ကြသည်။ သို့သော်လည်း ရေထဲပျော်ပါသွားသော မောင်ထိန်လင်းက ပန်းမြိုင်ရွာနှင့် အလှမ်းဝေးကွာ သော ရွာတစ်ရွာက တံငါလင်မယားနှစ်ယောက်က ဆယ်ယူရရှိသည်ဖြစ် သောကြောင့် ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ထားသည်။ တစ်လကိုးသီတင်း ကြာသော အခါ အခြေအနေကောင်းလာပြီ ဖြစ်သောကြောင့် မောင်ထိန်လင်းကို သူ့အိမ် ပြန်ပို့လိုက်သည်။

မောင်ထိန်လင်းသည် မရဏတွင်းက ထွက်လာနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ဆင်းရဲတွင်းက မထွက်နိုင်ရှာပေ။ မောင်ထိန်လင်း၏ မိဘများသည် ဆင်းရဲ ကြသည်။ လယ်လုပ်ကြရသည်။ မောင်ထိန်လင်းလည်း ကျောင်းကထွက်ပြီး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဖို့အတွက် မိဘများကို ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးသည်။ တစ်နေ့ ကံကြမ္မာဆိုးချင်တော့ စပါးရိတ်ရင်း သူ၏ ခြေထောက်ပေါ် တံစဉ် လွတ်ကျသောကြောင့် ဒဏ်ရာအနာတရ ဖြစ်သွားသည်။ မေးခိုင်ကာကွယ် ဆေးထိုးဖို့ သတိလည်းမရ၊ အခါအခွင့်လည်း ပေါ်မလာတာကြောင့် တံစဉ် လွတ်ကျသောဒဏ်ရာနှင့်ပင် ကွယ်လွန်သေဆုံးသွားရှာသည်။ ရပ်ရွာက မောင်ထိန်လင်းအတွက် အလုပ်နိုင်ဆုံးမှာ ‘မောင်ထိန်လင်း ရေချမ်းစင်’ ဆိုင်းဘုတ်ကလေးတပ်ပြီး ‘မောင်ထိန်လင်း ရေချမ်းစင်’ လုပ်ထားရုံမှ တစ်ပါး မိမိအသက်စွန့်ပြီး သူတစ်ပါး၏အသက်ကို ကာကွယ်သော မောင်ထိန်လင်းအတွက် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် တခြားမည်သည့်အရာကိုမျှ မလုပ်နိုင်ကြပေ။

‘မောင်ထိန်လင်း ရေချမ်းစင်’ ဆိုင်းဘုတ်အမည်နှင့်ရှိနေသော ရေအိုးစင်ကလေးကသာ တစ်ခါက ကိုးတန်းကျောင်းသား မောင်ထိန်လင်း သည် မိမိအသက်ကိုစွန့်ပြီး အသက်ငါးချောင်းကို ကယ်ဆယ်ခဲ့သည်ဟူ၍ ကြွေးကြော်နေသည်။

ကိုရင်လေးက ရှေ့ ဆရာတော်ကြီးက နောက်

၂၆-၁-၂၀၀၆ ရက်နေ့က ရွှေပေါက်ကွဲမြို့သစ် အ.မ.က ၄၈ မူလ တန်းလွန်ကျောင်းတွင် ပါရဂူ၏ ငွေကျပ်ငါးသောင်း အလှူငွေပေးအပ်ပွဲနှင့် ကျောင်းစာကြည့်တိုက်အတွက် စာအုပ်များ ပေးအပ်လှူဒါန်းပွဲ အခမ်းအနား တစ်ရပ်ကျင်းပသည်။ ယင်းအခမ်းအနားသို့ အ.မ.က ၄၈ မူလတန်းလွန် ကျောင်းမှ ဆရာ/ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများ တက်ရောက် ကြသည့်အပြင် ပြင်ပမှသတင်းယူရန်အတွက် အလင်္ကာဝတ်ရည်၊ မနောမယ ဂျာနယ်၊ The Voice ဂျာနယ်၊ လယ်သာစီးပွား၊ ပြည်မြန်မာ၊ ဖတ်စရာ ဂျာနယ်များမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် မြောက်ဥက္ကလာပမြို့၊ တနင်္ဂနွေစာပေ ဝိုင်းမှ စာရေးဆရာ မောင်ဝေဟင်၊ ကိုစိုးအောင်တို့လည်း တက်ရောက်လာ ကြသည်။

(အခမ်းအနား ကျင်းပပြုလုပ်ပြီးနောက် တစ်ရက် နှစ်ရက်အကြာတွင် ကိုစိုးအောင်သည် သူ ရိုက်ယူလာခဲ့သော ဓာတ်ပုံများကို လာပေးသည်။ ဓာတ်ပုံများကိုလာပေးရင်း ကိုစိုးအောင်က စိတ်ဝင်စားဖွယ် အဆိုပြုချက် တစ်ရပ်ပြောပြသည်။ “ကျွန်တော်တို့ အကြံတစ်ခုရတယ်။ တစ်သက်တာ စာပေဆုရတဲ့ ပါရဂူ၊ ဌေးမောင်၊ လေးမြိုင်တို့နဲ့ အထူးဧည့်သည်တော်အဖြစ်

ဒဂုန်တာရာကိုပါခေါ်ပြီး တစ်သက်တာစာပေဆုရ ဆရာမောင်ထင် ထံ သွားကြမယ်လို့ စီစဉ်ထားပါတယ်”) ကိုစိုးအောင်၏အဆိုပြုချက်ကို ကြားရသောအခါ ဆရာမောင်ထင်ထံ တစ်ကြိမ်တစ်ခါလောက် သွားရောက် တွေ့ဆုံလိုသော ဆန္ဒပြင်းပြနေသော ကျွန်တော်ကလည်း “သိပ်ကောင်းတဲ့ အကြံဉာဏ်ပဲ။ ဆရာကြီးအသက် ၉၇ နှစ်လောက်ရှိနေပြီ နောက်ထပ် အသက် ၁၀၀ အထိ နေသွားလိမ့်ဦးမယ်” ဟု ကိုစိုးအောင်ကို ပြောလိုက်မိ သည်။

ကျွန်တော်တို့ လေးငါးခြောက်ယောက် ဆရာမောင်ထင်ထံသို့သွားဖို့ စိုင်းပြင်းနေစဉ် အတောအတွင်းမှာပင် မိုးကြိုးပစ်ချလိုက်သလို မျှော်လင့် မထားသော ဝမ်းနည်းဖွယ်သတင်းတစ်ရပ် ရောက်လာသည်။ ၂၉-၁-၂၀၀၆ ရက်နေ့ နံနက် ၈ နာရီအချိန် ဆရာမောင်ထင် ကွယ်လွန်သွားပြီဆိုသည့် သတင်းဖြစ်သည်။

တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် သူ့ထံသွားရောက်ကြမည်ဟု စိုင်းပြင်းနေကြ တုန်းပင် ဆရာမောင်ထင်သည် မြန်မာနိုင်ငံကိုလည်းကောင်း၊ မြန်မာစာပေ လောကကိုလည်းကောင်း၊ အပေါင်းအသင်းမိတ်ဆွေများကိုလည်းကောင်း စွန့်ခွာလျက် တမလွန်လောက ရှေးရှုသွားပြီ၊ သာမန်အသက်ထင်ရှားရှိနေ စဉ်ကမူ အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့နေကြသော်လည်း ကွယ်လွန်သွားပြီဆိုသည့်အခါ၌မူ စာဖတ်ပရိသတ်နှင့် စာပေရောင်းရင်းများ အမှတ်သညာထဲတွင် ယင်းပုဂ္ဂိုလ် (သို့) စာရေးဆရာနှင့်ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာများသည် တစ်ပြုံကြီး တိုးဝင်လာကြသည်။ မောင်ထင်နှင့် ကျွန်တော်သည် စာရေးဆရာဝါအရ သူက ဆရာတော်ကြီး၊ ကျွန်တော်က ကိုရင်လေး။ သို့သော်လည်း မောင်ထင် သည် စာပေမာန်၊ ပညာမာန် ရှိသူမဟုတ်၍ ကျွန်တော်တို့နှင့် တန်းတူ လောက် အဆင့်ဆင်းပြီး ဆက်ဆံပေါင်းသင်းသည်။

လွန်ခဲ့သော နှစ် ၂၀ ကျော်လောက်က ဖြစ်လိမ့်မည်။ မောင်ထင်သည် ကမ္ဘာစာပေနှင့် ပတ်သက်သောစာအုပ်များကို တစ်အုပ်ပြီးတစ်အုပ် ရေးသား ပြုစုသည်။ ယင်းစာအုပ်များထဲက ‘အိန္ဒိယစာပေ’ စာအုပ် ရေးသားချိန်၌ အိန္ဒိယနှင့်ပတ်သက်သော အခေါ်အဝေါ်အချို့နှင့်လည်းကောင်း၊ အချက် အလက်အချို့နှင့်လည်းကောင်း၊ သဲကွဲမှုမရှိသည်များကို ကျွန်တော့်အိမ်

ကိုယ်တိုင်လာရောက်ပြီး မေးမြန်းစုံစမ်းသည်။ မျှော်လင့်မထားသော ဆရာ
မောင်ထင် ကျွန်တော့်အိမ်ရောက်လာသောအခါ ဆရာတော်ကြီး ကြွလာ
သည့်အခါ ခြေမကိုင်မိ လက်မကိုင်မိ ဖြစ်သွားသော ကိုရင်လေးလို ကျွန်တော်
ပျာပျာသလဲ ဖြစ်သွားသည်။

မောင်ထင်နှင့် ရင်းနှီးခင်မင်မှု ရှိလာသောအခါ ပုဂ္ဂိုလ်ခင်မှ တရားမင်
သည်ဖြစ်၍ မောင်ထင်ရေးသော နာမည်ကျော် 'ငဘ' ဝတ္ထုသည် မိမိတို့၏
စာပေလေ့လာမှုကွန်ရက်ထဲ အရှိန်အဟုန်နှင့် တိုးဝင်ရောက်ရှိလာချိန်
မောင်ထင်၏ 'ငဘ' ဝတ္ထုနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် စာတစ်ပုဒ် ရေးသား
ဖူးသည်။

အိန္ဒိယနှင့်မြန်မာသည် အိမ်နီးချင်းလည်းဖြစ်သည်။ ဘဝတူချင်း
လည်းဖြစ်သည်။ ကံတူအကျိုးပေးလည်းဖြစ်သည်။ ဘာသာတရား၊ စာပေ၊
ယဉ်ကျေးမှုအရလည်း ရှေးယခင်ကပင် ဆက်စပ်မှုရှိလာခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှ
တို့၏ ကျွန်ဘဝ ရောက်ရခြင်းသည်လည်း တစ်ပုံစံတည်းဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယ
က ဦးစွာ ဗြိတိသျှကိုလိုနီနိုင်ငံ ဈေးဦးပေါက်သွားပြီး မြန်မာက အိန္ဒိယ၏
နောက်ဆက်တွဲ ဗြိတိသျှကိုလိုနီဘဝ ရောက်ရသည်။ စောစောပိုင်းက
ဗြိတိသျှအစိုးရသည် အိန္ဒိယနှင့်မြန်မာကို တစ်ပေါင်းတည်း အုပ်ချုပ်သည်။
ထိုစဉ်က မြန်မာနိုင်ငံသည် အိန္ဒိယပြည်နယ်တစ်နယ်လောက်သာ ဖြစ်ခဲ့
သည်။

အိန္ဒိယဘုရင်ခံလက်အောက်ရှိ ဘုရင်ခံက မြန်မာနိုင်ငံ၌ အုပ်ချုပ်
သည်။ မြန်မာနှင့်အိန္ဒိယကိုပူးတွဲပြီး ဗြိတိသျှအစိုးရအုပ်ချုပ်စဉ်က အိန္ဒိယ
လွှတ်တော်သို့ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ကြရသည်။ ဝတ်လုံ
တော်ရ ဦးသိန်းမောင်နှင့် 'သရာဇ' ပါတီ ဦးတုတ်ကြီးတို့သည် အိန္ဒိယအစိုးရ
လွှတ်တော်သို့ မြန်မာနိုင်ငံမှ တက်ရောက်ခွင့်ရကြသော ကိုယ်စားလှယ်များ
ဖြစ်ကြသည်။

ဦးသိန်းမောင်သည် နောက်ပိုင်းတွင် နိုင်ငံရေးလုပ်ရတာ ကုသိုလ်
တစ်ပဲ ငရဲတစ်ပိဿာဆိုပြီး နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်ကို ကျောခိုင်းလျက် အုပ်ချုပ်
ရေးနယ်ပယ်ထဲ ကူးပြောင်းသွားသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးနယ်ပယ်၌ တရားရေး
ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန် ထမ်းဆောင်ရင်း ဆဋ္ဌမသင်္ဂါယနာတင်ချိန်က ဗုဒ္ဓ

သာသနာအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

‘သရာဇ’ ပါတီဦးတုတ်ကြီးကမူ ‘သရာဇကျမ်းစာအုပ်’ ရေးသူဖြစ်သည်။ မြန်မာစာအုပ်သမိုင်း၌ စောစီးစွာထွက်ပေါ်လာသော နိုင်ငံရေးကျမ်းတစ်ကျမ်းဖြစ်သည်။ ‘သရာဇ’ ကျမ်းအမည်နှင့် ‘သရာဇပါတီ’ ၏အမည်ကို ဦးတုတ်ကြီးသည် အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်များ အိန္ဒိယနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးအတွက် အသုံးပြုသော ‘ဆွရာဂျ’ စကားလုံးကိုယူပြီး အသုံးပြုထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဆွရာဂျ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး(သို့) ကိုယ့်မင်းကိုယ်ချင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ‘သရာဇ’ ကျမ်း၌ အိန္ဒိယနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှု ဩဇာလွှမ်းမိုးနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဗြိတိသျှတို့၏ ကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရန်အတွက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံရေးပါတီများအနက် ထိလည်းထိရောက်၊ အဓိကလည်းကျသော နိုင်ငံရေးပါတီမှာ ကွန်ဂရက်ပါတီဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်သော နိုင်ငံရေးပါတီများထဲက ကိုယ်ကျိုးမဖက် နိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးအတွက် ရွပ်ရွပ်ချုံ့ချုံ့ ဆောင်ရွက်သော နိုင်ငံရေးပါတီမှာ တို့ဗမာအစည်းအရုံးဖြစ်သည်။ တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင် သခင်များသည် “ငါတို့ ကျွန်မဟုတ်ဘူး၊ သခင်” ဆိုသည့်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ညွှန်းလိုသည့်အတွက် သခင်ဘသောင်း၊ သခင်ဗစိန်၊ သခင်အောင်ဆန်း စသည်ဖြင့် နာမည်ရှေ့တွင် သခင်တပ်ခေါ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။

လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ ဝင်စဉ်ကာလ နှစ်နိုင်ငံသည် တိုက်ပွဲဗျူဟာနှင့် ပတ်သတ်ပြီး အမြင်ချင်းဖလှယ်ကြသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ ဝင် ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသော မဟတ္တမဂန္ဒီ၊ ဂျဝါဟလာနေရူး စသည်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ အတွေ့အကြုံရရှိရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသော ဦးဥတ္တမ၊ သခင်ဗစိန်၊ သခင်အောင်ဆန်း စသည်တို့သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ အတွေ့အကြုံရရှိရန်အတွက် အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ သွားရောက်ကြသည်။ ဗြိတိသျှအောက်မှရုန်းထွက်ပြီး လွတ်လပ်ရေးရရှိသော အချိန်ကာလလည်း နှစ်နိုင်ငံသည် မရှေးမနှောင်းဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံနှင့်အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး အဓိကထား

သော နိုင်ငံချင်းလည်း တူညီသည်။ လယ်သမားများသည် ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှု အခံရဆုံးဖြစ်၍ မိမိတို့နိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ကြီးမားသောအခန်းကဏ္ဍက ပါဝင်သူလည်းဖြစ်ကြသည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုအောက်မှ နင်းပြားဘဝရောက်နေကြသော အလုပ်သမား၊ လယ်သမားများဘက်က မားမားမတ်မတ်ရပ်တည်သူများထဲတွင် ဘဝသရုပ်ဖော် စာရေးဆရာများလည်း ပါဝင်သည်။ အိန္ဒိယဝတ္ထုရေးဆရာ ပရေမ်ကျန်သည် အိန္ဒိယပြည်သူ့ဘဝ အထူးသဖြင့် တောင်သူလယ်သမားဘဝကို ရေးသားရာ၌ ပြောင်မြောက်သည့်အတွက် ထင်ပေါ်ကျော်ကြား လူသိများသော စာရေးဆရာဖြစ်သည်။ ဗာရာဏသီမှ မိဂဒါဝုန်အသွား ဗာရာဏသီမြို့က အထွက် လမ်းဘေးတွင် ပရေမ်ကျန်၏ ကျောက်ထုရုပ်တု လုပ်ထားသည်။

ပရေမ်ကျန်၏ဝတ္ထုများထဲတွင် 'ဂိုဒါန်'ဝတ္ထုသည် အိန္ဒိယလယ်သမားဘဝကို ပီပြင်စွာ ဖော်နိုင်စွမ်းရှိသည်ဖြစ်၍ ကျော်ကြားသောဝတ္ထုဖြစ်သည်။ ထို့အတူ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ၌ အဓိကအခန်းက ပါဝင်ခဲ့သော တောင်သူလယ်သမား၏ ဘဝသရုပ်ဖော်ထုတ်သောဝတ္ထုမှာ 'ငဘ' ဖြစ်သည်။ 'ငဘ' ဝတ္ထုရေးသူသည် သူ၏သရုပ်ဖော်နည်းရေးဟန်များကြောင့် မြန်မာစာရေးဆရာလောက၌ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားနေသော မောင်ထင် ဖြစ်သည်။ ပရေမ်ကျန်၏ 'ဂိုဒါန်' ဝတ္ထုသည် အိန္ဒိယလယ်သမားဘဝကို သရုပ်ဖော်ရာ၌ အောင်မြင်မှုရှိသောကြောင့် အိန္ဒိယဘာသာစကားဖြင့်သာမက ပြည်ပဘာသာစကားများဖြင့်လည်း ဘာသာပြန်ဆိုထုတ်ဝေထားရသော ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ ထိုနည်းတူပင် မောင်ထင်၏ 'ငဘ' သည်လည်း မြန်မာလယ်သမားဘဝကို ပီပြင်စွာဖော်ထုတ်ရေးသားထားသောကြောင့် ပြည်တွင်း၌ သာမက ပြည်ပဘာသာများဖြင့်ပင် ဘာသာပြန်ဆိုထုတ်ဝေထားရသော ဝတ္ထုဖြစ်နေသည်။

(မောင်ထင်၏ 'ငဘ' ဝတ္ထုကို အိန္ဒိယနိုင်ငံ နယူးဒေလီမြို့ ဧရာဝတီပတ်ဗလစ်ကေးရှင်းမှ ဟိန္ဒူဘာသာပြန်ဆိုပြီး ထုတ်ဝေဖြန့်ချိသည်) လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော်လောက် ဖြစ်လိမ့်မည်။ ကျွန်တော်၏ အိန္ဒိယပြည်ခရီး၌ ဒေလီမြို့ ဧရာဝတီပတ်ဗလစ်ကေးရှင်းသို့ ရောက်သွားသည်။ "ဧရာဝတီ ပတ်ဗလစ်ကေးရှင်း" ထုတ်ဝေသူသည် ကျွန်တော်၏မိတ်ဆွေ

တစ်ဦးလည်းဖြစ်နေသည်။ ခရီးကြိုတုန်းကြိုခိုက် မောင်ထင်၏ ‘ငဘ’ ဝတ္ထုကို ဟိန္ဒူဘာသာပြန်ထုတ်ဝေသည့်အတွက် မောင်ထင် ရသင့်ရထိုက်သော စာမူခကို တောင်းလာသည်။ သူ ရသင့်ရထိုက်သော စာမူခရရှိသည့်အတွက် မောင်ထင်ကလည်း ကျွန်တော့်ကို လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားသည်။

စောစောပိုင်းကမူ မောင်ထင်နှင့် အခါအားလျော်စွာ ကြိုရဆုံရတတ်သည်။ တစ်နေ့သောအခါ မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ အစီအစဉ်ဖြင့် ကရဝိက်ဟိုတယ်တွင် စာရေးဆရာကြီးများကို ဂုဏ်ပြုဆုငွေ ချီးမြှင့်သည်။ ပခုက္ကူဦးအုန်းဖေ တစ်သက်တာစာပေဆု၊ အမျိုးသားစာပေ တစ်သက်တာဆု၊ ဝိဇ္ဇာပညာ ထူးချွန်တံဆိပ် (ပထမအဆင့်) ရရှိသူများကို ဖိတ်ပြီ၊ ဂုဏ်ပြုဆုငွေ ပေးအပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ကျွန်တော်နှင့် အတူတကွ ပခုက္ကူတစ်သက်တာစာပေဆု၊ အမျိုးသားတစ်သက်တာစာပေဆု၊ ဝိဇ္ဇာပညာထူးချွန်တံဆိပ်(ပထမအဆင့်)များထဲက ဆုတစ်ခုခုကို ရရှိသူ စာရေးဆရာများကို ပင့်ဖိတ်ပြီး ဂုဏ်ပြုဆုချီးမြှင့်သည်။ ထိုနေ့က ဖိတ်ကြားခံရသော စာရေးဆရာများထဲတွင် မောင်ထင်က အသက်အကြီးဆုံးဖြစ်၍ စာရေးဆရာများ၏ ကိုယ်စား ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားရသည်။ ကျေးဇူးတင်စကားပြောကြားသော မောင်ထင်သည် ဦးစွာပထမ ပါရဂူ၏ အကြောင်းကို ပြောကြားသည်။ ပါရဂူသည် တိုင်းပြည်အကျိုးပြုစာအုပ်များကို များစွာ ရေးသားခဲ့သူဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ပြောပြသွားသည်။ ကျန်စာရေးဆရာများအကြောင်း ပြောသောအခါ အမည်နာမလောက်သာ ပြောဖြစ်သွားသည်။ နောက်ပိုင်းအခမ်းအနားတစ်ခု၌ တွေ့ရသောအခါ မောင်ထင်ကို ကျွန်တော်က “ဆရာ၊ ကျွန်တော့်အကြောင်းကိုသာ ပြောပြီး တခြားစာရေးဆရာများ အကြောင်း ဘာကြောင့်မပြောတာလဲ” ဟု မေးကြည့်သည်။ မောင်ထင်က “စာရေးဆရာတိုင်းရဲ့အကြောင်းကို ပြောမယ်လို့ စီစဉ်ထားပြီးသားပါ။ ဒါပေမဲ့ ကျုပ်ရတဲ့အချိန်က အင်မတန်နည်းပါးတဲ့အတွက် ပြောချင်လျက် မပြောရဘဲ လက်လွှတ်လိုက်ရတာပါ” ဟု ပြောပြသည်။

ကျွန်တော်နှင့်တွေ့လျှင် မောင်ထင်သည် မည်သည့်အချိန်မဆို ဘုကန့်လန့်စကား ပြောမြဲပြောသည်။ သူ၏ ဘုကန့်လန့်စကားတွင် ‘ရှူးဂါး

ကုတ်တက်” လုပ်ထားသည်။ သူ၏ ဘုကန့်လန့်စကားတွင် ‘ကုတ်’ လုပ်ထားသော ‘ရှူးဂါး’ မှာ ကျွန်တော့်အပေါ်ထားသော မေတ္တာဖြစ်သည်။ ဆယ်နှစ်လောက် ကျော်လွန်လာခဲ့ပြီဖြစ်သည့် တစ်နေ့သောအခါက ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော အဖြစ်အပျက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ သူ၏အိမ်တွင် မောင်ထင် မွေးနေ့အထိမ်းအမှတ် တိုးတိုးတိတ်တိတ် ကျိတ်ပြီးကျင်းပပြုလုပ်သည့်နေ့တွင် ကျွန်တော့်ထံကိုရောက်လာပြီး မောင်ထင် မွေးနေ့ပွဲခေါ်သွားသည်။ မောင်ထင် အိမ်ရောက်သွားကြသောအခါ မောင်ထင်က ကျွန်တော့်ကိုကြည့်ပြီး “ခင်ဗျားကို ဘယ်သူဖိတ်လို့လဲ” ဟုမေးသည်။ ကျွန်တော်က ရယ်ကျဲကျဲနှင့် ဘာတစ်ခွန်းမှ ပြန်မပြောပေ။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော် အကဲခတ်လို့ရသည်။ သူ့မွေးနေ့ ကျွန်တော် ရောက်လာသည့်အတွက် သူ အကြီးအကျယ် အားရဝမ်းသာဖြစ်နေသည်။

တစ်ခါတုန်းက အကြောင်းအရာတစ်ခုကိုလည်း စကားစပ်ပြီး မရေးဘဲနေ၍ ရလိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ မောင်ထင် အမျိုးသားတစ်သက်တာဆုရသည့်နေ့က ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားကဇာတ်ရုံတွင် ဆုပေးပွဲအခမ်းအနားကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ကျွန်တော့်ကိုလည်း ဖိတ်သောကြောင့် အခမ်းအနားရောက်သွားသောအခါ မောင်ထင် ရောက်နှင့်နေပြီဖြစ်၍ မောင်ဆုရှင်နှင့်အတူ မောင်ထင်ထံသွားပြီး နှုတ်ဆက်သည်။ ထိုအချိန်ကလည်း သူ၏ဝါသနာအတိုင်း ‘ရှူးဂါးကုတ်တက်’ စကားတစ်ခွန်းပစ်သွင်းလိုက်သည်။ “နေပါဦး၊ ခင်ဗျားက ဘယ်သူလဲ” ဟူသောနှုတ်ဆက်စကားဖြစ်သည်။ “ကျွန်တော် မောင်ထင်နောက်က လူပါ” ဟု ကောက်ခါငင်ခါ ပြန်ဖြေပေးလိုက်သည်။ “မောင်ထင်နောက်ကလူပါ” ဟူသော ကျွန်တော်၏အဖြေစကားသည် ကွယ်ဝှက်နေသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိနေသည်။ မောင်ထင်ကို ပထမပေးပြီးမှ ကျွန်တော့်ကို ပေးလိုလျှင် နောက်မှပေးရမည်။ စာပေဝါအရ မောင်ထင်က ဆရာတော်ကြီး၊ ကျွန်တော်က ကိုရင်လေးမဟုတ်လား။ သို့သော်လည်း ထိုအချိန်က အခြေအနေမှာ ကိုရင်လေးက ရှေ့ရောက်နေပြီး ဆရာတော်ကြီးက နောက်ရောက်နေသည်။ ယင်းအခြေအနေကို မီးမောင်းထိုးပြလိုသည့်အတွက် “ကျွန်တော် မောင်ထင်နောက်က လူပါ” ဟု ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ဆိုလိုသောအဓိပ္ပာယ်ကို ထိုအချိန်က မောင်ထင် နားလည်

သလား၊ နားမလည်ဘူးလားဆိုသည်ကို ကျွန်တော် မသိရိုးအမှန်ပါ။

တစ်နေ့သောအချိန်၌ မောင်ထင်နှင့် ဆုံခွင့်ကြိုခွင့် ရရှိပြန်သည်။
၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၄ ရက်နေ့ကဖြစ်သည်။ တိပိဋကနိကာယကျောင်း
တိုက်၌ နှစ်စဉ်ကျင်းပနေကြ စာရေးဆရာများအတွက် ပတ္တမြားခင်၏ ဂုဏ်ပြု
ထောက်ပံ့ငွေပေးအပ်ပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ မောင်ထင်သည် ဂုဏ်ပြုခံရ
သော စာရေးဆရာများထဲတွင် တစ်ယောက်အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ဂုဏ်ပြုခံ
စာရေးဆရာများထဲတွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိသော်လည်း ဒေါ်ကလျာက ဖိတ်
သောကြောင့် ကျွန်တော် အခမ်းအနား ရောက်သွားသည်။ ထိုအခမ်းအနား
၌ မောင်ထင်နှင့် တစ်ကြိမ်ကြိုရပြန်သည်။ ကျွန်တော် စားပွဲဝိုင်းတစ်ခုတွင်
ထိုင်နေစဉ် မောင်ထင်ကိုတွဲပြီး ခေါ်လာသည်ကိုတွေ့ရ၍ ကျွန်တော်က ထပြီး
နှုတ်ဆက်စကားပြောလိုက်သည်။ မောင်ထင်နှင့်တွေ့တိုင်း ဝါးလုံးကွဲမရယ်
ရသော်လည်း မပြုံးဘဲမနေရသည့် အခါဟူ၍မရှိပေ။ မိမိကိုတွေ့တွေ့ချင်း
ဆိုင်းမဆင့် ဗုံမဆင့် “ခင်ဗျား ဆံပင်ဆေးဆိုးထားသလား” ဟုမေးသည်။
မျှော်လင့်မထားသောမေးခွန်းကို ကြားရ၍ ကျွန်တော် ‘တွန့်’ သွားသည်။

လွန်ခဲ့သော နှစ်နှစ် သုံးနှစ်လောက်အထိ ဆံပင်ဆေးမဆိုးသော်လည်း
ဆံပင်နက်ပြောင်စေသော ဆီကိုမူ လိမ်းသည်။ ကိုချိုထွန်းဝယ်ပေးသော
နိုင်ငံခြားဖြစ် "Restoria Hair Cream" သည် ကျွန်တော် နောက်ဆုံးအသုံး
ပြုသော ဆံပင်လိမ်းဆီဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်နှစ်လောက်ကအထိ အသုံး
ပြုခဲ့ပြီးမှ အသက် ၈၀ ကျော်တစ်ယောက် ဆံပင်နက်နေသည်မှာ သဘာဝ
မကျဟုအတွေးရပြီး ဆီဆက်မလိမ်းတော့ပေ။ ဆီအလိမ်းရပ်ပစ်လိုက်သည့်
အချိန်မှစပြီး ဇရာ၏လက္ခဏာကို ဖုံးဖိထားသော ဦးခေါင်းက ဆံပင်သည်
တဖြည်းဖြည်း ဇာတိရုပ်ပေါ်လာသည်ဖြစ်၍ ယခု တစ်ခေါင်းလုံး ဖွေးဖွေး
ဖြူနေပြီ။ သို့သော်လည်း ပွဲကြီးပွဲကောင်းသွားရမည်ဆိုပြီး ကိုချိုထွန်းပေး
ထားသော "Restoria" ထဲက လက်ကျန်ကလေးကို လိမ်းသွားသည်။
တွေ့တွေ့ချင်း “ခင်ဗျား ဆံပင်ဆိုးထားသလား” ဟူသော မောင်ထင်၏
နှုတ်ဆက်စကားကို ကြားရသောအခါ ‘မောင်ထင် အကြားအမြင်များ ရနေ
သလား’ ဟုတွေးပြီး ‘တွန့်’ သွားသည်။

ကိုစိုးအောင်၏ အစီအစဉ်ဖြင့် မောင်ထင်ထံသွားရမည်ဟု ဆုံးဖြတ်

ချက်ချလိုက်သောအခါ မောင်ထင်ထံ ရောက်သွားလျှင် ကြားနေကျ
 မောင်ထင်၏ ရှူးဂါးကုတ်တက် ဘုကန့်လန့်စကား ကြားရလိမ့်မည်ဟူ၍
 မျှော်လင့်ထားသည်။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော်နှင့်တွေ့သောအခါ ပြောကြား
 မည့် မောင်ထင်၏ဘုကန့်လန့်စကားသည် မောင်ထင်နှင့်အတူ ဘယ်ဆီ
 ဘယ်ဝယ် ရောက်သွားသည်မသိတော့ပေ။

ခင်မျိုးချစ်

ဈာပန ပြာကျမည့်နေ့ဖြစ်သည်။ ရုပ်ကလာပ်ကို သုသာန် သယ်ဆောင်မသွားမီ ခြံထဲရောက်သွားသည်။ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်ကို နောက်ဆုံးကြည့်ခြင်းဖြင့် ကြည့်ရှုပြီးနောက် တစ်နေရာတွင် ထိုင်လိုက်သည်။ မိမိရှေ့မှောက် ဗလာစာအုပ်တစ်အုပ် ရောက်လာသည်ကိုတွေ့ရ၍ ကောက်ကြည့်လိုက်ရာတွင် ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်အတွက် ဝမ်းနည်းကြောင်း မှတ်တမ်းရေးထားကြသော စာအုပ်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ မိမိ၏မှတ်ချက်ကိုလည်း မှတ်တမ်းစာအုပ်တစ်နေရာတွင် ထည့်လိုက်သည်။

“အစားထိုး၍မရသော စာရေးဆရာတစ်ဦး ဘဝဇာတ်သိမ်းသွားခြင်းသည် မြန်မာစာပေလောက၌ ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုကြီးပင် ဖြစ်၏ ”

မိမိ၏မှတ်ချက်အတိုင်း ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်သည် အမှန်တကယ် မြန်မာစာပေလောကအတွက် အစားထိုး၍မရသော စာရေးဆရာ ဖြစ်ပါသလော။ မြန်မာစာပေလောကတွင် ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်ထက်တော်သော၊ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်ထက် အောင်မြင်မှုရှိသော စာရေးဆရာများရှိကြပါလျက် ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်အား အစားထိုး၍မရသော စာရေးဆရာဟု ပြော၍ရပါမည်လော။

ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်ထက် သာသော၊ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်ထက် အောင်မြင်မှုရှိ

သော စာရေးဆရာများ ရှိကြသော်လည်း ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်လို စာရေးဆရာမျိုးကား မရှိသလောက်ပင် ရှားသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်သည် မြန်မာစာရေးဆရာများထဲက အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားပြီး သူရေးသားသောစာအုပ်များလည်း ပြည်တွင်းပြည်ပ နှစ်ဌာနလုံး၌ ထင်ပေါ်နေသည့်အတွက်ကြောင့်ဖြစ်သည်။

မိုးမိုး(အင်းလျား)အထိမ်းအမှတ် ဝတ္ထုတိုဆုပေးပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်သောနေ့က “ပြည်တွင်းရှိ ပြည်သူပြည်သားအများစု ဖတ်နိုင်ရန်အတွက် စာရေးဆရာများသည် မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးကြရမည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာစာအုပ်များ မြန်မာနိုင်ငံ နယ်နိမိတ်အပြင်ဘက် ကျော်ထွက်သွားဖို့အတွက် ကတော့ မြန်မာစာအုပ်များကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးမှဖြစ်မည်။ သို့မဟုတ် ကလည်း မြန်မာစာအုပ်ကောင်းများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုမှဖြစ်မည်” ဟု ထည့်သွင်းပြောခဲ့ဖူးသည်။ ပြည်တွင်းပြည်ပ နှစ်ဌာနလုံး၌ မြန်မာစာအုပ်များ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှု ရှိသင့်သလောက် ရှိအောင် ကြိုးပမ်းအားထုတ်သွားသူကို ပြပါဆိုလျှင် ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်ကို လက်ညှိုးထိုးပြရမလို ဖြစ်နေသည်။

ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်ကို ၁၉၃၈ ခုနှစ်လောက်တုန်းက ပထမဆုံးအကြိမ် စတင်တွေ့ဖူးသည်။ တွေ့ဖူးသည်ဆိုသော်လည်း လူကိုယ်တိုင်တွေ့ဖူးခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ ဓာတ်ပုံကိုသာ တွေ့ဖူးခြင်းမျိုးမျှသာ ဖြစ်သည်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ်လောက်တုန်းက အင်္ဂလန်မှ နာမည်ကျော်စာရေးဆရာကြီး အိပ်ဂျီဝဲရန်ကုန်မြို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ရန်ကုန်ရောက် အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာကြီးအတွက် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် လှေလှော်အသင်း၌ ဧည့်ခံပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ ဧည့်ခံပွဲတွင် မြန်မာစာရေးဆရာ ၄၃ ယောက် တက်ရောက်ကြသည်။ တက်ရောက်ကြသော စာရေးဆရာများထဲတွင် အမျိုးသမီးစာရေးဆရာနှစ်ဦးပါသည်။ ဒဂုန်ခင်ခင်လေးနှင့် ခင်မျိုးချစ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုအချိန်က ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်၏အသက်မှာ ၂၀ ကျော်သာရှိသေးသည်။ ဧည့်ခံပွဲကို ဓာတ်ပုံဆရာ မြို့မမောင်မောင်ကြီးက ဓာတ်ပုံရိုက်ယူသည်။ ဂုဏ်ပြုပွဲသတင်းဓာတ်ပုံသည် သတင်းစာများ၌ ပါလာသည့်အပြင် ဓာတ်ပုံဆရာက ဂုဏ်ပြုပွဲအလိုရှိသူများအား ကူးပြီးရောင်းသောကြောင့် ဂုဏ်ပြုဧည့်ခံပွဲဓာတ်ပုံသည်

အတော်ကလေးပြန်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် တောရွာတွင်နေသော မိမိတို့လည်း ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်ပါသော ဂုဏ်ပြုပွဲဓာတ်ပုံကို တွေ့မြင်ကြရခြင်းဖြစ်သည်။

ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်နှင့် ဒုတိယအကြိမ်တွေ့ဆုံခြင်းမှာ ဂျပန်ခေတ်က ဖြစ်သည်။ ထိုအကြိမ်၌လည်း လူချင်းဆုံရခြင်း၊ တွေ့ရခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ သူ့အကြောင်းရေးသားစာကို ဖတ်၍ဖြစ်သည်။ သူ့အကြောင်း ရေးသားထားခြင်းမှာလည်း မြန်မာစာ သို့မဟုတ် အင်္ဂလိပ်စာဖြင့်မဟုတ်ဘဲ ဂျပန်စာဖြင့် ရေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဂျပန်ခေတ်က နှစ်နှစ်လောက် ဂျပန်စာ သင်ဖူးသည်။ စာဖတ်တတ်စဖြစ်၍ လက်လှမ်းမီသမျှ စာအုပ်များ၊ စာစောင်များကို ဖတ်သောအခါ ဂျပန်စာစောင်များတွင် မြန်မာလူမျိုး နှစ်ယောက်အကြောင်း ရေးထားသည်ကို သွားတွေ့သည်။ တစ်ယောက်မှာ မြန်မာပြည်သူပြည်သားများအား နိုင်ငံရေးမျက်စိ ဖွင့်ပေးသွားခဲ့သည့် မြန်မာ့နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် ဆရာတော် ဦးဥက္ကမဖြစ်သည်။ ဦးဥက္ကမသည် ကိုလိုနီခေတ်က ဂျပန်နိုင်ငံသို့လည်း ရောက်ဖူးသည်။ 'ဂျပန်ပြည်' အမည်ရှိ ဂျပန်အကြောင်းစာအုပ်ကိုလည်း ရေးသားဖူးသူဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲခေါင်းဆောင် တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ ဦးဥက္ကမ၏ ညီမ ဒေါ်အိမ်စိုးကလည်း ရန်ကုန်မြို့တွင် ဂျပန်စာသင်ကျောင်း သီးခြားတစ်ကျောင်း ဖွင့်ထားချိန်ဖြစ်သည်။

ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်၏ အကြောင်းကို ဂျပန်စာတွင် ရေးသားထားသည်မှာ တစ်မူထူးခြားသည်ဟု ဆိုရမည်။ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်ကိုယ်တိုင်ကမူ သိချင်မှ သိလိမ့်မည်။ ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်သည် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် တစ်တပ်တစ်အား ပါဝင်ခဲ့ပြီး အမျိုးသမီးစာရေးဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်သည့်အတွက် မြန်မာစာရေးဆရာများထဲက ဒေါ်ခင်မျိုးချစ်အကြောင်းကို တကူးတကရေးသားဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ခင်မျိုးချစ်ရေးသောစာအုပ်များထဲတွင် စစ်ဝါဒီ ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေး စာအုပ်တစ်အုပ် ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

တတိယအကြိမ် တွေ့သောအခါကျမှ လူချင်းဆုံရသည်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်လောက်က ဆရာမခင်ဆွေဦးသည် တောင်ဥက္ကလာပအိမ်ကိုရောင်းပြီး ကျိုက်ပိုင်းဘုရားအနီးရှိ ရပ်ကွက်တစ်ခုတွင် အိမ်ငှားနေသည်။ ဆရာမ ခင်